

NÁMAKATA

jaro 2022 •

Krišna

Není tanec jako tanec!

Skutečné příčiny válek

Vztah mezi mužem a ženou

NEOBYČEJNÝ ODCHOD „OBYČEJNÉ“ HOLKY

Obsah

SERIÁL

4 Transcendentální deník 1
- Hari Šauri dás

PŘEDNÁŠKA

6 Proč Ardžuna odmítl jógu?
- Šrila Prabhupáda

VZPOMÍNKA

9 Neobyčejný odchod
„obyčejné“ holky
- Gadádharma dás

ESEJ

20 Skutečné příčiny válek
- Muni Prija dás

FOTOREPORTÁŽ

22 Není tanec jako tanec!
- Kasturí Maňdžarí déví dásí & bhakta Oleg
Vinokurov Dyomin

VZPOMÍNKA

24 Naše kometa Kalávatí
- Rádhiká Sundarí déví dásí

VZTAHY

30 Grihastha ášram: vztah mezi
mužem a ženou
- Mahátmá dás

POHÁDKA

36 „Górny, Górný“ aneb kterak
k nám Božstva přišla
- Kámjavaní déví dásí

REPORTÁŽ

38 Medika: Jídlo pro všechny
- Lóka Sáranga dás

RECEPT

40 Luxusní řepný salát
- Kasturí Maňdžarí déví dásí

Zakladatel-áčárja Šrí Šrímada A. Č.
Bhaktivédánta Svámí Prabhupáda
Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny

Vydavatel

CENTRUM PRO VÉDSKÁ STUDIA
Lužce 48, Karlštejn 267 18
www.harekrsna.cz
www.harekrsna-luzce.cz
www.govindashop.cz
www.govinda.cz

REDAKTORKA: Džalángí déví dásí
736 245 446, jalangi@email.cz

SAZBA: Madhu Pandit dás

KOREKTURY: Hémalató Thákurání déví dásí

PŘEDPLATNE: Išaní déví dásí
774 919 977, namahatta@seznam.cz

SPOLUPRACOVALI:

AČJUTA GÓTRA DÁS, ÁNANDA KANDINÍ DÉVÍ
DÁSÍ, BHAKTIVAIBHAVA SVÁMÍ, DÉVAKÍ DÉVÍ DÁSÍ,
BHAKTIN DORIS DRIENOVÁ, DŽAJ KÉŠAVA DÁS,
BHAKTIN HANA ŠIMBEROVÁ, BHAKTA JAN MAREŠ,
KADAMBA KÁNANA SVÁMÍ, KANDARPA MAŇDŽARÍ
DÉVÍ DÁSÍ, MATÍ DÉVÍ DÁSÍ, NARAKRITÍ DÁS, NITAI
NAVADVÍPAČANDRA DÁS, NRISINHA ČAITANJA DÁS,
PRAHLÁD NRISINHA DÁS, RASABIHÁRÍ DÉVÍ DÁSÍ,
SUDŽANÍ DÉVÍ DÁSÍ, VIŠNUDŽAN DÁS, VRINDÁVAN
PRIJÁ DÉVÍ DÁSÍ

V časopise jsou použity obrazové
podklady z BBT

Čtvrtletník Námá Hatta, 26. ročník, č. 2
Vydáno na jaře 2022

Registrační číslo MK ČR E 16036

Príspevky na vydávání časopisu
můžete zasílat na adresu vydavatele
nebo na účet časopisu:
2401331184 / 2010

Kde nás najdete

Centrum pro védská studia,
Lužce 48, Karlštejn, 267 18
tel. 311 516 558, 736 107 009
www.harekrsna-luzce.cz

Farma Krišnúv dvůr,
Městečko u Benešova č. 1,
Postupice, 257 01
tel. 603 700 512
www.krisnuvdvur.cz

**Hare Krišna centrum
Harinám Mandir,**
Zenklova 107, Praha 8, 180 00
tel. 603 205 991
facebook.com/harinama.mandir

**Kazatelské centrum
Prabhupád bhavan,**
Durdákova 34, Brno sever, 613 00
tel. 604 472 982, 731 445 474
www.bhavan.cz

Náma Hatta centrum Čakra,
Lutotín 7, Kostelec na Hané,
798 41
tel. 731 154 233

Kazatelské centrum Hari-dhám,
tel. 603 958 447
www.haridham.cz

Farma Nava Gókula,
Skavsko 518, Morkovice-Slížany
tel. 605 732 154
www.gokula.cz

VEGETARIÁNSKÉ RESTAURACE

Góvinda, Soukenická 27, Praha 1
tel. 605 700 872
www.govindarestaurace.cz

Góvinda, Na hrázi 5, Praha 8
tel. 284 823 805
www.govinda-vegclub.cz

Balaráma, Orlická 9, Praha 3
tel. 222 947 365
www.balarama.cz

Góvinda, Husova 464, Benešov
tel: 731 761 831
www.govindabene.cz

Haré Krišna,

toto vydání Náma Hatty je z velké míry věnované odchodu Kalávatí déví dásí. Ze střípků vyprávění oddaných, kteří se podělili o své realizace z této vážné, ale zároveň i velice radostné události, si každý složí v srdci svou vlastní samskáru, svůj vlastní vjem. Co jsem si z jejího odchodu vzala já? Kalávatí byla pro mě jako kamarádka ze školky vědomí Krišny. Strávily jsme spolu hodně času na sankirtanu a dělily jsme se navzájem o své první zkušenosti na cestě ke Krišnovi. Ona ale už došla do cíle a při tom nám všem dala úžasnou lekci o životě, umírání i smrti.

Té smrti, před kterou se neoddaní snaží ukrýt za zdmi zdravotnických zařízení, kde potom odcházejí o samotě a v úzkosti, aniž tuší, co je vlastně čeká. Kalávatí odcházela obklopená milující komunitou a za zpěvu mahá mantry. I když je její nepřítomnost v našich životech důvodem ke smutku, to, že v posledním okamžiku před smrti pronesla „Džaj Džagannáth!“, udělalo z její smrti velký svátek. Její vzorový odchod vaišnavy ke Krišnovi se neodehrál na stránkách posvátných textů, ale přímo v našem reálném životě. A dosáhla ho zdánlivě „obyčejná holka“, kterou jsme znali, jedli jsme s ní, smáli se s ní a někdy jsme se s ní dokonce i zlobili. Její konec dal potom všemu smysl a připomenul nám, že nesmíme zapominat na konečný cíl, který máme – na rozdíl od ní – ještě pořád před sebou.

A také nám připomenul, jak nezbytní a nanejvýš důležití jsou v našich životech oddaní. Bez jejich laskavé péče, bez jejich kirtanů a každodenního čtení, bez jejich

osobní účasti v jejím životě, bez blízkých přátel, kteří ji nenechali propadnout se do smutku a sebelitosti nad nevyhnutelným odchodem, bez povzbudivých slov a požehnání jejího duchovního učitele, a samozřejmě bez lásky a péče jejího manžela, který se obětavě staral o její nemocné tělo a potom na ni dokázal v pravý čas křiknout Svaté jméno, aby se upamatovala, jak těžkou zkouškou prochází, bez toho všeho by asi jen stěží prošla tímto testem na výbornou.

Kdyby za sebou ovšem neměla spousty odevzdané služby pro oddané, pro Šrílu Prabhupádu, pro Ratha játru či Pána Džagannátha, asi by zase nedokázala vykvedlat z tak tragické události takový nektar, jakkoliv zvláštně to může znít. Děkuji jí i všem ostatním, kteří se zúčastnili této fascinující zábavy Pána Džagannátha, za velké poučení i inspiraci do duchovního života. Džaj Džagannáth! Kalávatí déví dásí kí džaj!

Vaše služebnice
Džalángí déví dásí

Zveme vás!

na **středeční program**
v Góvindě,
Soukenická 27, Praha 1
od 18 hodin

na **nedělní hostinu**
v chrámu Lužce,
Lužce 48, Karlštejn
od 14 hodin

a do dalších chrámů, středisek a restaurací
hnutí Haré Krišna po celé České republice

Úvod

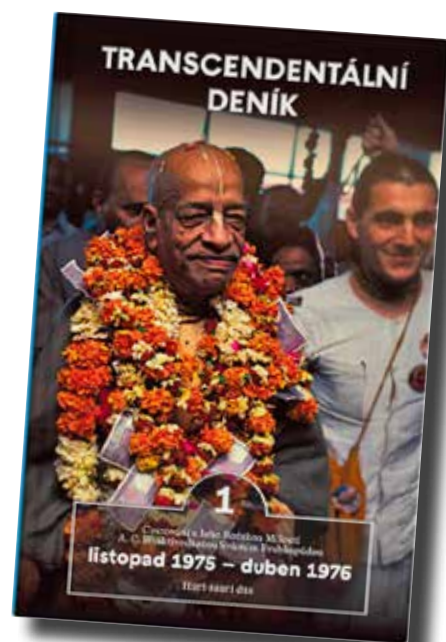
Na konci listopadu 1975 se Šríla Prabhupáda vrátil do Dillí po dokončení cest po jižní a východní Africe a Mauriciu. Přiletěl přes Bombaj doprovázen pouze jedním osobním služebníkem, Harikéšou dásem, a Ambaríšou dásem, pravnukem Henryho Forda, zakladatele Ford Motor Company. Připojil se k němu Hansadúta dás, člen jeho Řídící rady (GBC) v severní Evropě, který přiletěl z Německa, aby se během prosince stal jeho osobním tajemníkem.

Šríla Prabhupáda zamýšlel strávit den nebo dva ve svém středisku ISKCONu na Bengali Marketu, aby se mezitím mohla zařídit návštěva Kurukšétru, a pak strávit nějaký čas v našem chrámu ve Vrindávanu.

* * *

Z hlediska umístění na tom bylo naše ISKCONské středisko v Novém Dillí dobře. Bengali Market je malá obchodní oblast jihovýchodně od náměstí Connaught Circus v srdci Nového Dillí. I pěšky se odsud dá snadno dojet do některých z těch nejdůležitějších památek a budov hlavního města Indie. Blízký kruhový objezd Mandi House rozvádí většinu provozu v oblasti a tvoří soutok sedmi důležitých dopravních tepen.

V této oblasti stálo mnoho prestižních budov. Bylo tam Národní výzkumné středisko společenských věd, Národní muzeum přírodní historie, velvyslanectví Nepálu, Japonské kulturní a informační středisko, Sovětský dům kultury, různé bhavany neboli konferenční síně, a kalá-kéndry, sály pro kulturní programy všeho druhu. Široké, stromy lemované třídy s velkými domy zasazenými v soukromých zahradách a domovy velmi bohatých lidí bylo možno nalézt ve vzdálenosti pouhých pár minut chůze.

O něco dál byla Curzon Street (nyní Kasturba Gandhi Marg). Květiny a svěží parky táhnoucí se k proslulé India Gate tvořily široký, zelený pás. Ne našli byste zde mnoho důkazů obrazu chudé Indie populárního ve velké části Západu. Jednalo se o výstavní oblast hlavního města.

Budova, kterou si pronajímali ISKCON Nové Dillí, však neodpovídala svému prostředí. Stála na Todar Mal Lane 19, krátké, nepříliš rušné obytné ulici odříznuté na jednom konci železniční křižovatkou. Číslo devatenáct byla poněkud zchátralá budova, která v jinak úhledně odstupňované městské ulici působila zvláštním dojmem. Byla jednopodlažní a nízká, a nevypadala příliš vábně, spíše jako opožděný nápad stavitelů vyplnit mezeru, kterou tu opravdu neměli v úmyslu ponechat. Několik rostlin hrdinně bojovalo o život na malém a pustém pásu hlíny vydávaném za předzahrádku. Pokud slovo „chrám“ vyvolává dojem něčeho celkem velkolepého, říkat tak onomu malému domu pak bylo nevhodné. Pro jakéhokoli oddaného navštěvujícího sídlo Mezinárodní společnosti pro vědomí Kříšny v hlavním městě Indie bylo toto místo tak trochu zklamáním.

ONLINE ČTENÍ
ZE ŠRÍMAD
BHÁGAVATAMU

KONTAKT:
VARADA KRÍŠNA DÁS
TEL.: 603 768 172

KOUKEJTE
číst víc nejen o Ékádaši

Přesto v sobě mělo stejný druh posvátnosti jako jakékoliv jiné ISKCONské středisko na světě. Hrstka místních oddaných tvrdě pracovala, navštěvovala významné lidi a kázala jim, získávala je za životní členy a vytvářela pevný základ pro budoucí růst společnosti. Oddaná služba byla jejich jedinou činností a Božstva Šrí Šrí Rádhá-Pártha-sárathi byla nejdůležitějšími obyvateli chrámu. V tom ohledu to byl typický ISKCONský chrám, a tak byl útočištěm pro duchovní život ve městě rychle se rozcházejícím se svými tradičními duchovními kořeny.

Naproti našeho chrámu, na konci ulice na rohu, stála restaurace Nathu's Sweets and Restaurant – uvnitř byla bíle vykachličkovaná, poněkud ošuntělá a špinavá, ale mohli jste se tam cítit jako doma. Proti ní byla cukrárna Bengali Sweet Shop prodávající rasagully, gulábdžamuny a všechny možné ostatní tradiční sladké pochoutky. Necelých padesát metrů dál se nacházel malý kruhový objezd s barevnou paletou skromných obchůdků a prodejců kolem svého obvodu. Napojoval se na Tansen Marg, který zase vedl k nedalekému Mandi House.

Šríla Prabhupáda v našem chrámu vlastně nebydlel. Vzhledem k nedostatku vybavení se spolu s Harikéšou a Hansadútou ubytovali v malém, čtyřpokojovém bytě ve druhém patře v domě číslo 9.

* * *

Dne 25. listopadu jsem přijel pouze na jeden den z Vrindávanu do Dillí kvůli nějaké neočekávané osobní záležitosti. Od srpna jsem žil v našem chrámu Krišny a Balarámy a ubytovacím komplexu pro hosty a sloužil jsem jako chrámový vedoucí. Spolu s několika dalšími jsme právě byli v polovině rozsáhlého úklidu chrámu, který jsme připravovali na návštěvu Šríly Prabhupády. Gópál Krišna dás, místní člen GBC, mě však přiměl, abych zůstal v Dillí, pomohl s úklidem bytu Šríly Prabhupády a hlídal jeho dveře po těch několik dní, kdy tam měl bydlet.

ISKCON Dillí trpěl nedostatkem pracovních sil. Nacházela se tam jen hrstka oddaných: prezident chrámu Tédžijas dás a jeho manželka Madirá, oba Američané; Ómkára dás, francouzský púdzáři, jeho manželka Nirmalá a jejich dcera a syn; anglický brahmačáři Tribhuvannátha dás; a jeden indický oddaný. Gópál Krišna se proto rozhodl, že je zapotřebí získat pomoc navíc. I když jsem se nemohl dočkat, až se vrátím, abych pomáhal s přípravami pro příjezd Šríly Prabhupády do Vrindávanu, nemuseli mě přemlouvat, abych využil tak náhlé a nečekané příležitosti udělat nějakou službu pro Jeho Božskou Milost.

* * *

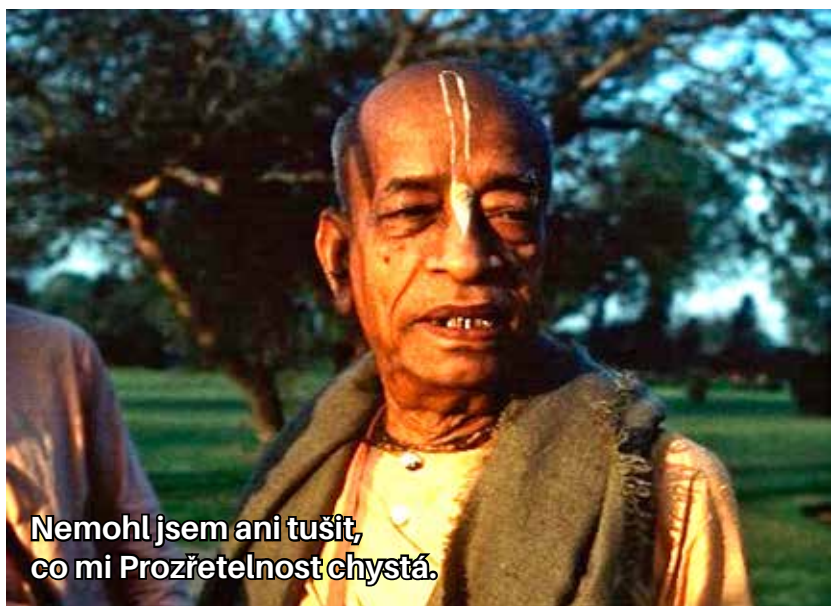
Ve čtyři hodiny odpoledne jsem se dychtivě dostavil do bytu Šríly Prabhupády na jeho odpolední daršan. Seděl jsem u dveří a pozorně jsem naslouchal, zatímco Prabhupáda hostil malé shromáždění oddaných a hostů. Pro mě to byla vzácná příležitost sdružovat se se Šrílou Prabhupádou v mnohem důvěrnějším prostředí než při jeho návštěvách větších ISKCONských středisek. Šríla Prabhupáda seděl za malým nízkým stolem v hlavní místnosti a živě hovořil o mnoha tématech až asi do sedmé hodiny večer. Já jsem každému odcházejícímu hostu dal čerstvě vyrobené sladkosti z bengálské cukrárny.

Druhý den ráno, 26. listopadu, jsem uklidil Prabhupádův byt, zatímco on šel na svou obvyklou procházku. A na žádost Gópála Krišny jsem poslušně seděl přede dveřmi na schodišti po celé dopoledne jako stráž.

Mezitím Šríla Prabhupáda a Harikéša diskutovali o tom, jak zařídit Prabhupádovy pravidelné masáže. Vypadalo to, že nikdo nebyl k dispozici, ačkoli byli po návratu Šríly Prabhupády z afrického turné v Indii přítomni nejméně čtyři jeho bývalí osobní služebníci. Po návratu do Indie udělil v Bombaji sannjás Navajógéndrovi a Nandovi Kumárovi a poslal je s Brahmánandou Svámím pomoci napravit jisté vážné problémy ve východní Africe. Druzí dva, Upéndra a Nitái dás, také nebyli k dispozici: Upéndra byl sice v Dillí, ale na cestě do zámoří, a Nitái si musel nechat obnovit vízum v Bombaji.

O tom všem jsem nevěděl. Byl jsem jen rád, že jsem v Dillí zároveň se Šrílou Prabhupádou. Nemohl jsem ani tušit, co mi Prozřetelnost chystá.

*Tuto skvělou knihu si můžete objednat na
www.prabhupad.cz*

**Nemohl jsem ani tušit,
co mi Prozřetelnost chystá.**

PROČ ARDŽUNA ODMÍTL JÓGU?

V západních zemích se zvláště v tomto století rozšířilo mnoho druhů jógy, ale žádný z nich neučí, jak dosáhnout skutečné dokonalosti. V Bhagavad gítě učí Ardžunu dokonalé józe přímo Šrí Krišna, Nejvyšší Osobnost Božství. Chceme-li skutečně dosáhnout dokonalosti jógy, pak nám Bhagavad gítá poskytuje autoritativní výroky, pocházející přímo od Nejvyšší Osobnosti.

Jisté stojí za povšimnutí, že Ardžuna přijímal poznání o józe uprostřed bitevního

pole. Byl to velký válečník a těsně před tím, než se měl zapojit do bratrovražedného boje, začal sentimentálně uvažovat: „Proč bych měl bojovat se svými příbuznými?“ Nechuť k boji způsobila Ardžunova iluze. A aby ji Krišna odstranil, přednesl mu Bhagavad gítu. Můžeme si představit, jak málo času zbývalo na přednesení Bhagavad gity. Válečníci na obou stranách byli připraveni k boji a zbývala nanejvýš hodina. Během jediné hodiny Šrí Krišna přednesl celou Bhagavad gítu a poučil svého přítele Ardžunu o tom, co je dokonalostí jógy. Na konci tohoto slavného rozhovoru se Ardžuna zbavil všech svých pochybností a bojoval.

Když se však Ardžuna dověděl o meditativní józe, při které musí člověk na osamělém místě sedět ve vzpřímené poloze, mít přivřené oči a soustředit se na špičku nosu, aniž by jeho pozornost utíkala někam jinam, řekl: „Ó Madhusúdano, jóga, kterou jsi mi popsal, se mi zdá nepraktická a nesnesitelná, neboť mysl je vrtkavá a nestálá.“ (Bg. 6.33)

Rozrušená mysl

To je důležité. Musíme si uvědomit, že jsme stále v hmotném světě, kde je naše mysl neustále něčím rozrušována. Myslme si, že změna podmínek odstraní naše mentální rozrušení, a jsme přesvědčeni, že když se nám podaří dosáhnout urči-

tého bodu, všechno rozrušení zmizí, ale pro hmotný svět je přirozené, že se v něm není možné zbavit úzkosti. Podstata našeho problému spočívá v tom, že se neustále snažíme vyřešit své těžkosti, ale tento vesmír je uspořádaný tak, že k jejich vyřešení nikdy nedojde.

Ardžuna nechtěl lhát, byl čestný a otevřeně Křišnovi řekl, že systém jógy, který mu popsal, nedokáže provádět. Za povšimnutí stojí, že Ardžuna zde oslovil Křišnu „Madhusúdano“, čímž naznačil, že Pán zabil démona Madhua. Bůh má mnoho jmen a často bývá pojmenováván podle svých zábav a činností. Bůh má nekonečně mnoho jmen a nekonečně mnoho zábav. My jsme pouhé částčky Boha, a proto si nedokážeme vzpomenout, co všechno jsme dělali od začátku svého života do současnosti. Bůh je neomezený, Jeho činnosti jsou neomezené a má neomezené množství jmen, z nichž hlavní je jméno

Křišna. Proč Ho tedy Ardžuna oslovuje Madhusúdano, když je Jeho důvěrným přítelem a může Ho oslovit přímo „Křišno“? Ardžuna považoval svou mysl za velkého démona, právě takového, jakým byl démon Madhu. Kdyby tedy mohl Křišna zabít démona jeho mysli, mohl by Ardžuna dosáhnout dokonalosti jógy. „Má mysl je silnější než démon Madhu,“ říká Ardžuna. „Kdybys ji, prosím Tě, mohl zabit, pak bych mohl dodržovat tento systém jógy.“ Dokonce i mysl tak velkého člověka, jakým byl Ardžuna, je neustále rozrušována. Ardžuna sám říká: „Vždyť mysl je, ó Křišno, nestálá, bouřlivá, vzpurná a velice silná. Myslí si, že zkrotit vítr je snadnější.“ (Bg. 6.34)

Mysl nám neustále přikazuje jít sem, jít tam, udělat to či ono - neustále nám říká, co máme dělat, a proto je podstatou každého jógového systému především ovládnout

Ardžuna přijímal poznání o józe uprostřed bitevního pole.

nout rozrušenou mysl. Meditativní jógový systém předepisuje ovládnout mysl soustředěním na Nadduši. To je celý smysl jógy. Avšak Ardžuna říká, že ovládnout mysl je obtížnější než zastavit vítr. Představte si člověka, jak se rukama snaží zastavit hurikán. Nebo si snad máme myslet, že Ardžuna není dostatečně kvalifikovaný k tomu, aby byl schopen ovládnout mysl? Naopak. Jen stěží jsme schopni si představit, jaké jedinečné kvalifikace Ardžuna měl. Vždyť byl osobním přítelem Nejvyšší Osobnosti Božství! Takové postavení nemůže nikdy získat člověk bez vznešených vlastností a dalších kvalifikací.

Dokonalost jógy

Kromě toho byl Ardžuna slavným válečníkem a vládcem. Byl tak inteligentní, že dokázal porozumět Bhagavad gítě za necelou hodinu.

Dnes i velcí učenci mají problémy pochopit Gítu za celý život. Ardžuna si však přesto myslel, že mysl ovládat nedokáže. Nedokázal-li to Ardžuna i se všemi svými kvalifikacemi, jak si můžeme myslet, že to dokážeme my, v této mnohem degradovanější době? Ani ve snu bychom si neměli myslet, že se můžeme Ardžunovi rovnat. Stojíme o tisíc stupínek níže.

Nikde nenajdeme zmínku o tom, že by Ardžuna někdy prováděl jógu, a přesto ho Křišna chválí jako jediného člověka, který je schopen porozumět Bhagavad gítě. Co je na Ardžunovi tak zvláštního? Šrí Křišna říká: „Jsi Můj oddaný. Jsi Můj velice drahý přítel.“ Ardžuna však přesto odmítl vykonávat meditativní jógu, kterou mu Křišna popsal. Co z toho pro nás plyne? Máme snad propadnout beznaději, že mysl ovládnout nelze? Nikoliv. Lze ji ovládnout,

Chce-li někdo být mahátmou, musí začít rozvíjet vědomí Krišny prostřednictvím zpívání Haré Krišna.

ale jiným způsobem – pomocí vědomí Krišny. Mysl musíme vždy soustředit na Krišnu. Pokud je mysl neustále upnutá na Krišnu, je to dokonalost jógy.

Podíváme-li se do dvanáctého zpěvu Šrímad Bhágavatamu, dočteme se, jak Šukadéva Gósvámí říká Mahárádžovi Paríkšitovi, že ve zlatém věku, v Satja juze, žili lidé sto tisíc let a že v té době byly lidské bytosti tak vyspělé, že mohly provádět meditativní jógu. Ale to, čeho bylo možné dosáhnout v Satja juze meditací, v následující Trétá juze prováděním velkých obětí a v následujícím věku, ve Dvápara juze, uctíváním v chrámu, toho je v této současné době, v Kali juze, možné dosáhnout jednoduše zpíváním Svatých jmen Boha, zpíváním Haré Krišna, „hari kirtanem“. Z autoritativních zdrojů se dovídáme, že neustálé opakování Haré Krišna Haré Krišna Krišna Krišna Haré Haré Haré Ráma Haré Ráma Ráma Ráma Haré Haré představuje dokonalost jógy v tomto věku.

Skutečný lék

V dnešní době žijeme stěží padesát, šedesát let. Nanejvýše se lidé dožívají osmdesáti nebo sta let, ale i tak krátký život je plný strachu, problémů a nepříjemností v podobě válek, hladomorů, epidemií a tolika dalších věcí. Lidé nejsou ani příliš inteligentní a jsou v dosti špatné situaci. To vše je charakteristické pro život člověka v Kali juze, nejpokleslejším věku. Je zřejmé, že dosáhnout úspěchu v meditativní józe, kterou zde Krišna popisuje, je pro nás nemožné. Nanejvýš můžeme uspokojit svou pošetilou umíněnost jakousi napodobeninou tohoto jógového systému. Lidé zaplatí za gymnastická cvičení a nácvik hlubokého dýchání a jsou šťastni, když si tak o pár let prodlouží život nebo jim to umožní lepší sexuální požitek. Musíme však pochopit, že toto není skutečná jóga. V tomto věku jednoduše není možné správně provádět meditativní jógu, ale

dokonalého výsledku je možné dosáhnout pomocí bhakti jógy, vznešeného duchovního procesu vědomí Krišny, zvláště pak pomocí mantra jógy, zpívání Haré Krišna. Doporučují to védská písmena a prakticky to na svém životě ukázaly velké duchovní autority jako například Čaitanja Maháprabhu. Také Bhagavad gítá uvádí, že velké duše, mahátmové, neustále opěvují Pána. Chce-li někdo být mahátmou, jak ho popisují Vědy, Bhagavad gítá a velké autority, pak musí začít rozvíjet vědomí Krišny prostřednictvím zpívání Haré Krišna. Něco jiného je, když se nám líbí dělat „show“ a v lotosové pozici se snažit o trans jako nějaký herec. Měli bychom však pochopit, že toto laciné divadlo nemá s dokonalostí jógy nic společného. Hmotnou nemoc není možné léčit nějakým umělým lékem. Musíme přijmout skutečnou léčebnou metodu od Krišny.

Z knihy Dokonalost jógy 📖

Neobyčejný odchod

„obyčejné“ holky

Proto Kulašékharma, Mahárádža Kulašékharma, napsal ve své Stótra-mále, velice důležité. V první stótre řekl:

*krišna tvadíja-pada-pankadža-pañdžarántam
adjaiva višatu mé mánasa-rádža-hansah
prána-prajána-samajé kapha-váta-pittaih
kanthávaródhana-vidhau smaranam kutas té*

Mukunda málá stótra 33

Myslel si „Můj Pane, Krišno, teď jsem silný. Dej mi laskavě možnost okamžitě zemřít. Dej mi tu příležitost. Protože teď můžu vzpomínat. Ale pokud zemřu přirozeným způsobem, když budu příliš starý, může se stát, že kapha a pitta, protože toto je tělo složené ze tří elementů – kaphy, pittu a váty, takže mé hrdlo bude zalknuté hlenem a já budu možná

v bezvědomí a nebudu moci v okamžiku smrti zpívat Tvé jméno. Takže teď, když jsem silný, mi prosím dej okamžitou smrt.“

Přednáška z Bhagavad gity 2.40, 13. září 1973 v Londýně

Mritjulóka

Postupný a pak i samotný odchod matky Kalávati byl, zcela jistě nejen pro mne, velice působivou událostí, ze které jsme se všichni mohli ohromně poučit a realizovat mnoho věci.

Žijeme ve světě smrti, Mritjulóce. Smrt může přijít kdykoliv, ačkoliv se tak nějak (a často bláhově) očekává, že se člověk dožije „přirozeného“ stáří. Šríla Prabhupáda rád, a poměrně často, citoval tuto modlitbu krále Kulašékharma a téměř vždy po její citaci zmínil, že je lepší zemřít mlád s bystrou myslí upřenou na Krišnu

nežli ve stáří, kdy je tělo vyčerpané a energie na kontrolu mysli moc nezbývá.

Kalávati mátdží opustila tento svět s vyčerpaným tělem, ale její mysl byla silná a mladická. Ve védské astrologii

představuje mysl Měsíc. Kalávati se narodila na Šukla Čaturdaši v měsíci Šravana, tedy jen jeden den před Šravana Púrnimou, kdy oslavujeme zjevení Pána Balaráma. A Měsíc v úplňku, na Púrnimu, dosahuje pochopitelně své největší síly. Každý oddaný, který byl Kalávati nablízku v posledních dnech, týdnech a měsících, obvykle oceňuje její mentální sílu, její smíření se s osudem a její pevné rozhodnutí připravit se na odchod z tohoto světa tím nejlepším možným způsobem skrze proces vairágja-vidjá-nidža-bhakti-jóga, tedy odpoutaností od všeho, co nepomáhá rozvíjet vědomí Krišny, kultivováním poznání a hlavně oddanou službou Krišnovi, zvláště pak skrze proces šravanam a kírtanam.

Naposledy jsem s Kalávati mluvil někdy těsně před Gaura Púrnimou. To ještě chodila s Madhukantou Prabhuem na krátké procházky, většinou k nám domů, kde pak ležela na gauči a povídala si s mojí ženou, a pak se zase vraceli zpět. Já jsem byl zrovna na jejich zahradě,

kteřou nám zapůjčili na pěstování zeleniny, a když se Kalávatí s Madhujem vraceli domů, tak jsem s nimi zabředl do rozhovoru, který jsem pojal jako poslední, rozlučkový. Kalávatí mi vyprávěla, co všechno jí řekl její Guru Mahárádž, který jí několik dní před tím vícekrát věnoval svůj osobní čas. Říkala, jak ji povzbuzoval a dodával síly a jak se jí snažil ujistit, že Šríla Prabhupáda to opravdu myslel vážně, když říkal, že i ten obyčejný oddaný se může vrátit zpátky ke Křišnovi díky tomu, že bude vážně následovat své sliby ohledně regulativních principů a zpívání Haré Křišna mahámantry, a tak se připravit, aby v okamžiku smrti mohl myslet na Křišnu.

Odpoutání

Povídali jsme si o odpoutání. Když Kalávatí pochopila, že se z rakoviny už nejspíše nedostane, tak pro ni určitě nebylo jednoduché smířit se s tím, že v tomto světě už toho pro ni moc nezbyvá. Madhu se mi tu a tam v posledních měsících svěřoval, že občas řeší s manželkou její slabší chvílky a „mentálky“. Samozřejmě, přirozeně. Ale ten den už přede mnou stála Kalávatí smířená, silně odpoutaná a vnitřně srovnaná. Ještě si přihodila historku, jak ji Madhu vzal autem na poslední nákup, který ze všech sil dokázala absolvovat, a během toho rozjímala o tom, že na další nákup už nikdy nepůjde. Jmenovala rozestavení jednotlivých obchodů a značek v nákupním centru a poté vyprávěla, jak se vědomě snažila smířit s tím, že toto už nikdy neuvidí. A potom s úšklebkem, který v sobě skrýval zdravé pohrdání, ba skoro výsměch, řekla: „A já jsem jako fakt ráda nakupovala! A teď mátádžím rozdávám svoje oblečení.“ Říkala, jak by ještě chtěla vydržet na Gaura Púrnimu a pak odejít. Já mrknul na

Kalavati za svůj život rozdala 893 mahá velkých knih, 6689 velkých knih, 1082 středních knih, 4833 malých a 18 magazínů, celkem za 10226 bodů.

Madhua a řekl jsem, že pak bude řada zase na nás, že nám toho vlastně taky už moc nezbyvá. Pakliže se nám nestane něco nenadálého, tak nás čeká ještě pouhých dvacet, maximálně čtyřicet fistů na Džanmáštami, a pak budeme muset jít také. Všichni jsme se shodli na tom, že život uběhne velice rychle a musíme se umět připravit na smrt, všichni. Pak mi Kalávatí povolila dát sazeničky rajčat k jižnímu oknu do jejich nedostavěného domu a jakoby symbolicky mi předala svoji zahradu.

Poukázala na to, že jsem rybíz zasadil moc blízko sebe, že jahody hodně plodí a že za domem jsou maliny, které plodí dvakrát do roka. Žoviálně si zašprýmovala na adresu svého manžela ohledně toho, co všechno ho asi tak ještě může čekat jakožto čerstvě osamocенého vdovce s velkým barákem. Pak už byla unavená a chtěla jít dovnitř. Rozloučil jsem se s ní tedy a popřál

ji šťastnou cestu a aby tam nahoře pozdravovala a modlila se za nás, co tu ještě musíme hnit v tomto více a více absurdnějším koutku středního planetárního systému. Pak už jsem ji viděl jen krátce na festivalu Gaura Púrnimá, kam jsem přijel odpoledne po práci. Už bylo vidět, jak její tělo opravdu slábne a ona se mermomocí snaží, aby její oči zůstaly otevřené a mohla vidět všechny oddané a Božstva. A vlastně jsem ji pak viděl ještě jednou, když jsem přišel domů z práce a ona zase ležela u nás dole na gauči a povídala si s mojí ženou. Ale už nevím, jestli to bylo před, nebo po Gaura Púrnimě. Každopádně tehdy jsem ji jenom pozdravil Haré Křišna a šel jsem nahoru řešit něco „strašně důležitého“ k počítači.

Zármutek se mísil s úlevou

A pak už jsem viděl jen její tělo, které zhruba před hodinou opustila. Mátádži se o její tělo krásně posta-

raly. Umyly ho, oblékly a ozdobily tilakem a mahá šperky od Božstev a pak se všichni oddaní mohli s Kalávatí naposledy rozloučit. Zašátral jsem v paměti a uvědomil jsem si, že jsem se vlastně za celý život nikdy nesetkal tváří v tvář mrtvému tělu člověka a navíc někoho blízkého. Moji příbuzní, co už zemřeli, většinou skonali někde doma, v nemocnici, v pečovatelně, a není v naší rodině zvykem se při pohřbu dívat do rakve na nebožtíka, kterého po několika dnech vytáhli kdesi z chladáku, když přišla řada na jeho obřad. Poslední daršan s Kalávatí byl pro mě tedy silný zážitek. A v kombinaci s tím vším, co tomu předcházelo, to ve mně zanechalo silnou samskáru a možná i proto mě to inspirovalo napsat celý tento text.

Ačkoliv jsem od své ženy věděl, že Kalávatí tělo procházelo, zvláště pak v posledních dnech, dosti drastickými změnami, tak teď tam leželo klidně a vznešeně, až aristokraticky. Z nějakých důvodů nebyla její víčka úplně dovržena, a tak z místa, kde jsem stál já, byly vidět mezi víčky její oči, jak strnule hledí nahoru. Připomínalo mi to meditujícího Buddhu, který je často zobrazován v meditaci s přivřenými očima. Kírtan byl intenzivní a další a další oddaní se přijížděli s Kalávatí rozloučit. Když byl kírtan asi v jedenáct hodin večer ukončen, tak jsem šel ven kondolovat Madhuovi, který

byl v obklopení ostatních kondolujících oddaných. Madhu vypadal jako ztělesnění toho všeho, co si musel za poslední zhruba půlrok prožít, když prakticky zanechal všeho ostatního a jenom se láskyplně věnoval své pomalu, ale jistě umírající ženě. Přirozený zármutek se mísil s úlevou, že jeho žena nakonec po tolika utrpení dokázala opustit tento svět se Svatým jménem na rtech. Bylo hotovo a atmosféra byla naplněna silným pocitem, že zde došlo k něčemu velkému, vznešenému, nebývalému a vskutku transcendentálnímu. Oddaní prý pro Kalávatí zpívali kírtan v různých částech republiky, ale i Evropy, a snad i světa. Když jsem vyšel ven, tak se Madhu zrovna bavil se Sankírtanem. Sankírtan byl užaslý z celé té atmosféry a oceňoval, kolik oddaných přišlo pro Kalávatí zpívat takový dlouhý kírtan. Vzpomínám si, že Madhu mu na to kamarádsky odpovéděl něco jako: „Vid’?! Taková obyčejná holka z Varů, a zpívají pro ni snad i v Jižní Africe.“

Pětihvězdičkový odchod

A co jsem si tedy z této vskutku duchovní události vzal já? Když se Šríly Prabhupády jeho žáci ptali, co ho potěší nejvíce, odpovéděl jim: „Když budete milovat Krišnu.“ Ve svém nejvyšším principu je tedy proces vědomí Krišny založen na lásce. Na opravdové lásce, která

překonává všechny rádoby kvalifikace v podobě dobrého zrození, učenosti, askeze, zbožných skutků či odříkání. Milovat Krišnu znamená milovat Jeho oddané. Toto nelze oddělit. Kalávatí měla ráda Krišnu, měla ráda Jeho oddané a oddaní měli rádi ji. Kalávatí byla typ osoby, kterou má každý rád. Proto byl celý její odchod naplněn přirozenou láskou a náklonností, kterou oddaní ke Kalávatí cítili. Nebyly zde žádné umělé slzy a povinné strojené projevy soucitu. Vše bylo naprosto spontánní a přející. Všichni chtěli, aby už to měla Kalávatí za sebou. Úspěšně za sebou. A to se také nakonec stalo. Celý tento festival lásky a náklonnosti byl jasnou ukázkou toho, že když vás oddaní mají přirozeně rádi, tak se vám z tohoto světa bude odcházet o mnoho snadněji.

Když jsem pak v pondělí u nás v restauraci Balarāma mluvil s Džaj Gurudévem Prabhuem, tak jsme se shodli na tom, že Kalávatí měla pětihvězdičkový odchod z tohoto světa. Byla předem dostatečně varována, že v dohledné době opustí

Nedílnou součástí legendárního festivalu jsou i Krišnovi oddaní. Letos tomu nebude jinak. Chceš-li se zapojit do akční oslavy Šrí Krišna Džanmáštami a Prabhupádovy Vjása-púdži na tomto poli, ozvi se.
Punja Pálaka dás: 604 786 504

tělo. Mohla se tedy na to připravit a také se na to dobře připravila. To vše milostí svého duchovního mistra, svého milujícího manžela a neméně milujících máťadžích, které jí vytrvale poskytovaly ten nejlepší možný servis, jak pro tělo, tak pro duši. Jednou z nejzásadnějších kulís jejího úspěšného odchodu z tohoto světa bylo bezpochyby to, že se jí povedlo opustit tělo doma, v prostředí, které znala, kde měla svá Božstva a kde měla spoustu oddaných kolem sebe ve vzdálenosti stovek, ba i desítek metrů. Někdo by možná mohl namítnout, že ještě lepší je opustit tělo ve svatém dhámu. Nesouhlasím, pokud by tam nebyli všichni ti přející oddaní, které Kalávatí osobně znala, kteří se za ni mnoho dní modlili, zpívali kirtan před jejím domem čtyři hodiny v mrazu a tak vytvořili svou přítomností a zpěvem Svatých jmen Krišny posvátné místo přímo u ní doma.

Odchod Kalávatí nádherně ukázal silu procesu, který nám Šríla Prabhupáda předal. Kdybychom chtěli učení a kázání Šríly Prabhupády shrnout do nějaké praktické sútry, tak by se dala použít třeba tato – Žij tak, abys správně zemřel. Troufnu si říci, že Kalávatí opustila

tělo v pozici sádhana siddha. Kalávatí nebyla čistý oddaný, který je bez tužeb a má čistou lásku ke Krišnovi. Měla tužby, věděla, že má tužby, a vědomě pracovala na odpoutání se od nich. Kultivovala poznání, jak se připravit na odchod z tohoto světa, a své poslední dny a týdny věnovala čistě jen nasloučání a opěvování Krišny. Chtěla zůstat při vědomí a věděla, že v tom posledním okamžiku musí být její vědomí u Krišny. A to se jí s obrovskou pomocí jejího manžela podařilo. Pakliže je cílem sádhany naučit se upřít (zvláště pak v okamžiku smrti) svou mysl na Krišnu, tak to nakonec dokázala a tak tedy v tomto životě dosáhla dokonalosti. Šríla Prabhupáda nás ujistil, že ten, kdo v okamžiku smrti vysloví Svaté jméno Krišny, se už do tohoto světa nevrátí. Jestli šla Kalávatí přímo do duchovního světa, a nebo to bude mít ještě s luxusní vyhlídkovou jízdou po vyšších planetárních systémech skrze říše dévů, gandharvů, siddhů, muniů či řišiů a navrch s nějakou tou Krišnovou zábavou v tomto vesmíru, je už detail. Kalávatin příběh nám ukázal, že i my, obyčejní adeпти na oddané, kteří každý den bojujeme s třemi druhy utrpení

o své vteřiny a minuty vědomí Krišny, se můžeme milostí oddaných, kteří jsou nám příznivě nakloněni, osvobodit z hmotného zajetí a se Svatým jménem na jazyku jít vstříc blažené věčnosti ve společnosti Krišny a Jeho věčných společníků.

Vrátnice

Kalávatí nám ukázala, že porazit naše hmotné tužby je možné. Její Měsíc, představující mysl, byl v jejím horoskopu v pátém domě, který mimo jiné představuje děti. Ba co víc, vládce jejího pátého domu Saturn byl v exaltovaném postavení v jejím druhém domě, který představuje bohatství a rodinu. Kalávatí byla fixována na děti a musela ohromně trpět, když se jí ne a ne a nedařilo počít své vlastní dítě. Mít rodinu, děti a pěkné bydlení je obvykle přirozenou touhou každé normální ženy. I Kalávatí to vše chtěla, ale nakonec se dokázala smířit s tím, že v tomto životě tomu tak nebude. Víme také, že pro ni nebylo zrovna nejpohodlnější žít ze začátku v maringotce poté, co se s Madhuem přestěhovali k farmě. Madhu si toho byl samozřejmě vědom, a jelikož věděl, že stavba domu trvá obvykle dlouhou dobu, tak pro ni ještě rychle postavil malý a útulný cihlovohněný domek u kraje jejich pozemku, kterému všichni říkají Vrátnice. Teď už to můžu říci a Madhu se na mě určitě zlobit nebude, ale s Ravi Lóčanem jsme Madhuovi a Kalávatí říkali Belíčkoví. Vzniklo to tak, že se kdysi Kalávatí Ravimu svěřovala o tom, jak už to žítí v maringotce nedává a zvláště pak tu ranní proceduru, kdy musela odpovídat na volání přírody někde venku do kbeličku, kdesi mezi maringotkou a haldou navezeného stavebního materiálu. Od té doby pro nás byla Kalávatí Belíčková a Madhu Belíček. Nebylo to nic posměšného,

ba naopak to pro nás bylo velice roztomilé pojmenování Madhua a Kalávatí, které jsme jako pár měli velmi rádi a oceňovali jsme jejich asketický přístup. Ve skutečnosti na používání kbeličku k těmto účelům není nic divného. Jen jsme v současné době až moc indoktrinováni západním stylem života, a tak není divu, že se Kalávatí v této situaci cítila poněkud nedůstojně.

Když už se Kalávatí vysněný dům začal zhmotňovat, tak se dozvěděla, že má tuto zákeřnou nemoc, a později se musela smířit s tím, že už se této nemoci nezbaví, ba naopak, že tato nemoc velice brzy ukončí její mladý život. Kalávatí se narodila na Čaturdaší. Čaturthi, Navami a Čaturdaší jsou tzv. Rikta tithi neboli prázdné tithi. Osoby narozené pod tímto tithi mohou ve svém životě zakoušet určitou prázdnotu, beznaděj a nenaplnění svých očekávání. Kalávatí byla zcela jistě z mnoha věcí zklamaná, že nevyšly v jejím životě tak, jak si představovala. Ale pátý dům také znamená poznání, a díky své silné mysli a sklonu se na vše dívat nesentimentálně a filozoficky byla schopna postupně tyto

chmury hodit za hlavu, pohroužit se do filozofie vědomí Krišny a realizovat, že materiální tužby a jejich naplnění je velice malicherné, prchavé a bezcenné. Kalávatin život je potřeba nutně a přirozeně vidět v souvislosti s něčím, co se stalo v jejích životech předešlých, což pak kulminovalo v to, že z tohoto života nakonec odešla úspěšně.

Jelikož se s Kalávatí, jakožto zakládající členkou Prabhupád Bhavanu, přijel až z Nava Gókuly osobně rozloučit i Sankirtan Prabhu, který pak u nás přespal, tak nebylo zbylí a musel jsem s ním druhý den ráno jít na mangala áratí a celý ranní program, ačkoliv jsme šli spát až skoro někdy o půlnoci.

Očistec

Při ranním programu jsem přemýšlel o tom, proč někteří oddaní musí během umírání projít takovým očistcem. Krišna je náš milující Otec, Stvořitel a Udržovatel, a byť je nestranný a nechce zasahovat do naší svobodné vůle, tak mi přišlo snad až nespravedlivé, proč dostanou někteří oddaní, kteří se Krišnovi v různé a často velice vysoké míře odevzdali, naloženo na cestu z hmotného těla ven tolik hrubého

tělesného utrpení. Toto mé přemýšlení se rozvinulo do celkem solidní pochyby a najednou jsem přestával chápat, jak může milující a vše kontrolující Otec dopustit, aby Jeho dítě, Jeho oddaný, který Ho vědomě uctívá, tolik tělesně trpěl. Opravdu jsem v tu chvíli žádal, aby mi to Krišna laskavě vysvětlil. Mé zmatené vědomí se pak začalo trochu konsolidovat a snažil jsem se dopátrat nějakého filozofického vysvětlení, které postupně začalo přicházet. Hlavní problém už je totiž samotná fráze „tělesné utrpení“. Druhá kapitola Bhagavad gíty dokáže naše vědomí, které se více a více začíná hroužít do lítosti nad hmotným tělem, dokonale profackovat a znovu ho postavit ve vsí svěžesti před realitu, že toto tělo nejsme my. Duše je věčná, neměnná, nezničitelná, nezabíjí a ani nemůže být zabita. Není potřeba se trápit pro hmotné a pomíjivé tělo. Krišna říká v jedenácté kapitole Bhagavad gíty: „*káló 'smi lóka-kšaja-krit pravriddhó, lókán samáhartum iha pravrittah*“. Jsem čas, velký hubitel světů, a přišel jsem, abych pokořil všechny lidi.“ Krišna v podobě času zničí vše v tomto hmotném světě. Jako Čas nám přinese utrpení, když je ničeno naše

tělo, a jako Čas nás i tohoto utrpení zbaví. A pakliže bylo naše utrpení vykoupeno věčným životem, tak potom to utrpení nestojí ani za řeč, jakkoliv dlouhé mohlo být.

Vědomí Krišny je nádherné filozoficky a ještě nádhernější je prakticky. Odchod Kalávatí byl ohromným příběhem s obrovskou potencií vzdělávat, chápat, realizovat, oceňovat a žasnout. Troufám si tvrdit, že na její ukázkový odchod z tohoto světa se bude ještě dlouho vzpomínat, protože mnohým z nás se toto nepoštěstí. Nedávné odchody několika dalších oddaných v naší játre jsou toho důkazem. Ale Krišna má s každým svůj plán. Jak zpívá Šríla Bhaktivinód Thákur: „késava! tujá džagata vičitra, Ó Késavo! Tvé stvoření je plné rozmanitostí.“

Hlavní hrdina

Premýšlím o tom, proč jsem zrovna o odchodu Kalávatí inspirován toho tolik napsat. Kalávatí pro mě byla sousedka, žena mého přítele, kamarádka mojí ženy, oddaná, která dělá se svým manželem pěknou službu. Byla společenská, uměla velice kultivovaně mluvit a byla skvělou organizátorkou. Naše životy se prolínaly v běžném každodenním shonu v rámci sousedských

vztahů či na různých festivalech mezi oddanými. Nikdy jsem s Kalávatí neměl nějaký hlubší vztah a ani jsme spolu neměli nějaké hluboké filozofické diskuze. Párkrát jsme s ní a s Madhukantou diskutovali jejich horoskop, a ještě když byla zdravá, tak mi pravidelně psala a prosila o zjištění vhodného času pro garbhádana samskáru. Byla pro mne jednou z místních oddaných a myslím jsem si o ní své. Přesto jsem teď doslova nadšen z jejího životního příběhu, který byl zakončen tečkou dokonalosti. Mám za to, že je to tím, že z tohoto světa odešla jako velice čistá duše oproštěná od všech nedostatků pojcích se s hrubým a jemným hmotným tělem. A čistá duše je velice přitažlivá, protože ve své nepatrnosti zrcadlí přitažlivost Nejpritažlivějšího, Šrí Krišny.

Nakonec je potřeba vyzdvihnout dalšího hlavního hrdinu tohoto ohromného příběhu, a tím je Madhukanta Prabhu. To, co musel poslední měsíce prožívat, si jen těžko můžeme představit. Přesto vše zvládl, jak se říká, bez ztráty kytičky. Byl to on, kdo byl v momentě odchodu své ženy u ní, a byl to on, kdo ne sentimentálně či naopak z toho nejvyššího sentimentu na Kalávatí intenzivně naléhal, aby zpívala

Upřímnou soustrast všem jejím příbuzným. Rozhodně je v rukou Pána Krišny. Mějte její obrázek několik dní v chrámu a nabídněte jí mahá předměty. Je úžasné, že před odchodem vyslovila Svaté jméno Krišny. To ukazuje, jak velkou oddanou byla.

Bhaktivaibhava Svámí

„Haré Krišna! Džaj Džagannáth!“, když v posledních chvílích propadla panice. Nakonec se díky němu pokusila ze svého nefunkčního těla vyloudit zvuk „Haré Krišna! Džaj Džagannáth!“, vztáhla ruce k Božstvu Pána Džagannátha a opustila tento svět.

Šríla Prabhupáda píše v předmluvě k Bhagavad gítě takové, jaká je, že bude považovat za úspěch, když se alespoň jeden čtenář jeho prezentace Bhagavad gíty stane čistým oddaným Pána. Jakou radost asi může mít, když Kalávatí opustila tento svět se Svatým jménem na rtech díky tomu, že ona a oddaní kolem ní přijali jeho učení za své?!!

S velkou vděčností děkuji Kalávatí, Madhuovi a všem oddaným, že jsem mohl být divákem tohoto neobyčejného příběhu. Moje drahá sousedko Belíčková, děkuji ti za tuto ohromnou lekci. Víím, že umírání nebude žádná legrace, ale teď už se smrti bojím o trochu méně.

Modlitba

„Takže pokud praktikuješ, tak to je ta technika. Musíme tímto způsobem praktikovat, abychom – až se všechny funkce tohoto těla v okamžiku smrti zastaví – dokázali tak či onak vzpomínat na Krišnu. Pak přijde úspěch, okamžitý úspěch. To je ten způsob. Proto se Kulašékhar modlí:

*krišna tvadīja-pada-pankadža-pañđžarāntam
adjaiva višatu mé mánasa-rádža-hansah
prána-prajāna-samajé kapha-váta-pittaih
kanthávaródhana-vidhau smaranam kutas té
Mukunda málá stótra 33*

Oddaný, vznešený oddaný král Kulašékhara měl pěknou knihu – Mukunda-málá-stótra. Začal jsem ji překládat a k tomuto verši jsem psal komentář ve Vrindávanu. V prvním verši přirovnává svoji mysl k labuti. Myslím, že jste viděli Džajánandu, když jsme se v Seattlu procházeli v parku, a tam se v jezeře potápěly labutě vedle lotosů. Viděli jste to? Ano. To je ta praxe. Labutě těší, když se mohou potápět tam, kde jsou – chtěl jsem říct, jak se to jmenuje, lotosy nebo vodní lilie, lekníny. Tam je stoněk. Ony se potápějí a proplétají své dlouhé krky s... Takhle se baví. A podobně Krišnovy lotosové nohy. Takže on říká: 'Kéz se má mysl zaplete do stonku Tvých lotosových nohou podobně jako labuť. Okamžitě. Já to můžu udělat teď, protože jsem zdravý. Jinak v okamžiku smrti, ka-

pha-váta-pittaih, když hlen a žluč, všechno bude v nerovnováze, a mé hrdlo se zalkne, nebudu schopný mluvit nebo zpívat. Tak proč bych měl čekat, až ta doba přijde. Teď jsem zdravý. Ať se má mysl pohrouží do myšlenek na Tebe a ať zemřu.' To je ta technika. Naše mysl musí být neustále pohroužená v myšlenkách na Krišnu. Takže pokud Krišnovou milostí v posledním okamžiku opouštění těla, když jsou všechny tělesné funkce v nerovnováze, dokážeme myslet na Krišnu, potom bude náš život úspěšný. Takže to

musíme praktikovat. Tak všechno, ať děláme cokoli, je naší přípravou na poslední okamžik. V Bengálsku existuje přísloví: bhadžana kara sádhana kara matté džanlé haja. Nakolik jste pokročili ve vědomí Krišny, se ukáže v okamžiku vaší smrti. V tu chvíli přijde zkouška. Pokud se tato technika stane dokonalou, potom je váš život dokonalý. Najednou se přemístíte na Krišnalóku."

*Přednáška z Bhagavad gíty,
10. listopadu 1968 v Los Angeles*

Dodatek - JISKRA

Onu sobotu, když Kalávati k večeru opouštěla tělo, jsem si šel dočentovat svá kola a Gájatří mantry na planinu k Věžníkům. Každý věděl, že s Kalávati už to vypadá hodně špatně, a tak i mé myšlenky ubíhaly k celé této situaci. Když už bylo šero, otočil jsem se směrem k Chalupám a najednou jsem viděl,

Vzpomínka na mátádží Kalávati

S mátádží Kalávati jsem měl možnost spolupracovat zejména skrze organizování větších festivalů na farmě Krišnúv dvůr. Měla vždy neuvěřitelný smysl pro detaily a dokázala zapojit velké množství oddaných do společné služby na festivalu. Tato služba vyžaduje hodně komunikace s ostatními, ale mátádží měla vždycky tak jemné a vaišnavské jednání, až měl člověk pocit, že pro ni udělá cokoli.

Ghanašjám, když slyší jméno Kalávati mátádží, zůstává v něm vzpomínka, jak šel s kamarádem kolem jejich domu, Kalávati je oba zavolala a řekla, jestli chtějí ukrojit meloun, a Ghanašjám říkal, že to byl nejsladší meloun na světě. Když o tom pak řekl ostatním, tak za 5 minut stála před jejím domem kupa dětí a Kalávati mátádží rozdávala jeden kousek za druhým. Vypadala přitom neuvěřitelně šťastně, když viděla, že děti mají velkou radost, přestože rozdala všechno, co měla.

Pro ni služba Krišnovi byla služba vaišnavům. A její poslední služba byla, že nám všem ukázala, že když sloužíme Krišnovi, tak Nejvyšší Pán, který je v srdci každé živé bytosti, se během našich posledních vteřin v tomto těle postará, abychom tak či onak mysleli na Něho, na Krišnu, a mohli se tak vrátit zpět k Němu. Jako se to stalo v případě mátádží Kalávati. Její způsob opuštění těla není obyčejný, ale velice, velice slavný.

Ačjuta Gótra dás

jak k nebi prudce vystřelila jakási zářivá jiskra. To bude asi Kalávatí, pomyslel jsem si hned, ale pak mě přepadla racionalita a začal jsem pochybovat o tom, jestli to, co jsem viděl, jsem opravdu viděl, a nebo jsem si to pod tíhou situace nějak vsugeroval. Nechal jsem to být a pomalu jsem se vracel domů. Když jsem sešel k mostu přes Cho-

týšanku, tak se kolem mě prohnaly asi tři automobily oddaných v dosti závodní rychlosti. Říkal jsem si, že jde asi do tuhého, a místo domů jsem zamířil k Vrátnici. Už když jsem stoupal do kopečka a viděl jsem Vrátnici plně rozsvícenou, bylo mi jasné, že je hotovo. V naplno rozsvícených oknech se rychle míhaly siluety mátádžích a v chod-

bičce už na kartály hrál a z plna hrdla mahámantru zpíval Lóka Sá-ranga Prabhu. Tak jsem jen vytáhl mridangu z jeho auta a přidal jsem se k němu. Za chvíli se chodbička naplnila dalšími prabhuy a postupně přicházeli další a další oddaní. Vše se zahalilo do zpěvu mahámantry. Když se mátádžiči postaraly o Kalávatino tělo, tak jsme všichni mohli vstoupit dovnitř a rozloučit se s ní. Ale o tom už jsem psal.

Neměl jsem u sebe hodinky ani telefon, takže nevím, kdy přesně jsem tu jiskru viděl. Když jsem přišel k Vrátnici, tak jsem se zeptal, tuším Málí Čaitanji, kolik je hodin, a on odpovéděl, že půl deváté. Pak jsem se dozvěděl, že Kalávatí opustila tělo někdy těsně před osmou hodinou. Ta cca půlhodina by tedy seděla na tu dobu, než jsem pomalým krokem sešel svými oblíbenými cestičkami z Věžníků do Chalup. Nedokážu říci, jestli ta jiskra byla skutečná, nebo jen nějaký prelud, či moje osobní sugesce. Každopádně přísámbohu, že jsem ji viděl.

Má drahá Kalávatí,

naposledy, když jsme spolu mluvili, povídali jsme si tom, jak jsme v životě měli tolik snů. Spoustu jsme toho dostali, ale některé věci se nikdy nestaly.

„Teď,“ řekl jsem jí, „je čas zapomenout na všechny tyto sny. Jen pomysli na všechnu tu milost, které se ti v životě dostalo.“

Potom mi řekla, že nejlepší doba v jejím životě byly ty tři roky v sankirtanovém vanu spolu s Páridžátou a ještě jednou dámou, jejíž jméno si nemůžu vzpomenout. „Zažily jsme tolik legrace,“ řekla.

Má drahá Kalávatí,

byl jsem tak šťastný, když jsem slyšel, a jsem si jistý, že Krišna byl také velice šťastný, když slyšel, že v posledních chvílích jsi zvolala: „Džaj Džagannáth!“ Pán Džagannáth nás přivádí k tomu, abychom celou cestu zpět do Vrindávanu tančili. Doufám, že ty už tam jsi a že tam stále tančíš v extázi.

Tvůj život byl krátký, ale byl to slavný život v oddané službě.

Nyní mohou oddaní uvařit hostinu pro Pána Džagannátha na Tvoji počest a pak ji nabídnout všem vaišnavům.

Džaj Džagannáth!

Kadamba Kánana Svámí

PANÝR

Jednou v sobotu u nás byla Kalávatí s Madhujem na své pravidelné gaučové návštěvě, zrovna když u nás byli i moji rodiče. Připravovalo se k obědu a Kalávatí mlčky sledovala ten rodinný předobědový mumraj, jak se šest osob usazuje kolem stolu, zatímco se je moje žena snaží obsloužit. Jedna z preparací, co byla k obědu, byl pečený, předem marinovaný panýr. Kalávatí už měla velké problémy s trávením a moc toho jíst nemohla. Moje žena jí nabídla kousek panýru a Kalávatí tedy svolila a vzala si ho do ruky. Trochu si poposedla, začala ho pomalu jíst a řekla: „Hmmm, mňam, to je ale dobrota.“ Ty tři vteřiny, kdy jsem ji pozoroval, v sobě skrývaly mnoho nálad. Celé to bylo až dět-

Drahá Kalávatí,

někdy je pro mě obtížné přijmout Krišnovy plány. Obzvláště některé, ty, které z mého omezeného úhlu pohledu nedávají smysl. Ale co dokážu vidět já svýma očima, tolik překrytýma iluzí materialismu? Jak mohu pochopit, proč si Krišna vzal Kalávatí k sobě tak brzy? Na jednu stranu Ho chápu – kdo by nechtěl mít její společnost...? My bychom jí rozhodně chtěli, ale pokud jí chce i On, pak je jasné, čím vůle se naplní...

Ve vědomí Krišny máme spoustu přátel, jsme koneckonců jedna rodina. Ale i jako v rodině – s některým si jste blíží, s některým se jen pozdravíte. Kalávatí byla pro mě osobou velmi blízkou. Takzvaně stejná krevní skupina. Nejen proto, že jsme stejný ročník. I když jsme se poslední léta nevidaly tolik, protože ona bydlela u farmy, kdežto já u Prahy, jakmile jsme se potkaly, bylo to, jako bychom se viděly včera. O to víc mě její ztráta teď bolí, ano samozřejmě, znám filozofii, dokážu to všechno zanalyzovat a pochopit na intelektuální úrovni, ale ten fakt, že tu není, prostě nelze tak lehce překousnout. I když už bylo více než rok jasné, že tu dlouho nebude.

Každý z nás má na Kalávatí spoustu vzpomínek... vybavují se mi střípky sladkých setkání, útržky, momenty...

Týden na sankírtanu v Brně, kdy jsme s mátádží party obsadily Prabhupád Bhavan a zaplavily brněnské ulice knížkami, prasádam a kírťanem. Je to tak dávno, a přece stále cítím tu náladu. Takovou tu, kterou byste si chtěli udržet navždy...

Když Kalávatí jezdila roky na sankírtan, přišla mi jako největší borec! Nejen proto, že pro mě je týden na sankírtanu max, ale i proto, jakou šakti vyzařovala, jak jakoby nic řídila sankírtanovou dodávku, taková hubená křehká mátádží. Přišlo mi, že Kalávatí jela vždycky naplno. Když se do něčeho vrhla, tak s plným odevzdáním a vírou. I když sama o sobě tvrdila, že odevzdaná není vůbec a že je marná...

Cítím chuť jejího nejlepšího zapečeného musli, jehož jsem byla věrný konzument...

Její služba pro Rathajátru, pro Pána Džagannátha, byla fenomenální. Přes všechen stres a přes tolik

služby si ji vždy během Rathajátry vybavím v klidu, nad věcí, velice soustředěnou a expertní. Pán Džagannáth je bezesporu Pánem jejího srdce, a ona jak vidno je Jeho srdci tolik drahá, že už bez ní nechtěl být...

I když už věděla, jak je nemocná, dokázala si z toho vždy dělat legraci sobě vlastní. To dokáže jen pokročilá osoba, někdo, kdo ví, jak se věci mají v duchovním smyslu. Vždy mě to povzbudilo. Nepotřebovala lítost, byla nohama na zemi, velice praktická a koncentrovaná.

Když jsem za Kalávatí byla v nemocnici během jejích posledních týdnů, bylo mi teskno. Člověk je zvyklý vídat utrpení a nemoc, ale když je to u někoho tak blízkého, je to srdcervoucí. Nemohla skoro mluvit, s obtížemi šeptala. Ale potom jí zavolal Guru Maharádž a ona najednou tak okřála, byla schopná s ním mluvit dobrých deset minut a úplně zářila. Duch vítězí nad hmotou, víra a láska k duchovnímu učiteli překoná všechny překážky... neuvěřitelně cenná lekce...

Tu noc se mi těžko spalo, ale potom jsem měla sen, takový ten živý, který vás zasáhne – Kalávatí seděla pohodlně usazená na pohovce, v plné síle a kráse, smála se na mě a zvolala: „Kasturko!“ Nemám o ni strach, je o ni postaráno...

Naše rodina, naše játra, všichni tak úžasní, pečující, odevzdaní, spolupracující... co lepšího jsme mohli vidět v těchto chvílích, tak těžkých pro nás pro všechny.

Nebuďme jako děti, berme vědomí Krišny vážně, nemůžeme spoléhat na to, že tu budeme ještě desetiletí a uděláme pokrok „až pak“. Tento svět není místo pro džentlmeny. Na kolik vln covidu chceme ještě čekat? Kolik válek chceme vidět, kolik sobectví, hlouposti a materialismu... Musíme se podívat realitě do očí. A ano, musíme i vidět, že umírání není něco romantického a abstraktního. Smrt je krutá a nikoho nemine! Díky Kalávatí má mnoho z nás jistě velmi, velmi cenné realizace...

Co víc říct... drahá Kalávatí, chybiš mi, to teda jo. Víím, že se máš teď nejlíp... a víím, že se zase setkáme... Džaj Džagannáth!

Tvoje Kasturka

Drazí shromáždění vaišnavové,

přijměte prosím mé pokorné poklony! Sláva Šrílovi Prabhupádovi!

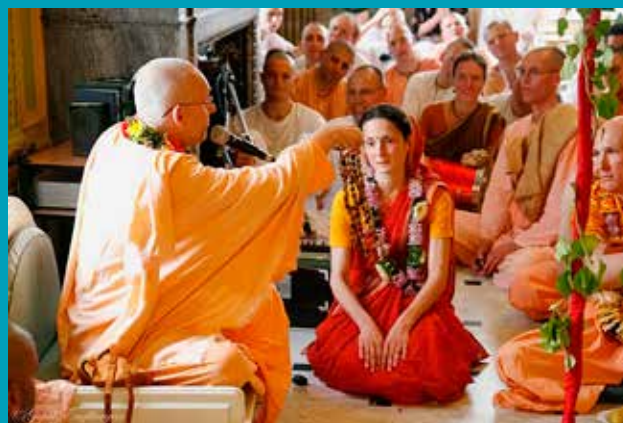
Děkuji, že jste mi dovolili říci pár slov na oslavu Kalávatí máátádží u příležitosti její vzpomínkové oslavy.

Kalávatí máátádží jsem neznala dlouho, vlastně jsem se s ní setkala až při mé druhé návštěvě české farmy v říjnu 2020. V té době jsem na tom nebyla dobře se zdravím a ona se o mě velice láskyplně starala tím, že zařídila vše potřebné pro to, abych se cítila pohodlně a opečovávané, a vozila mě do Prahy a zpět na různé léčebné procedury. V tu dobu jsme se na sebe napojily v osobní rovině a měly spolu mnoho hlubokých rozhovorů a výměn. A já dokázala rozpoznat její úžasný služebnický postoj vůči oddaným a její upřímnost v oddané službě.

Jedna věc, která mnou opravdu pohnula, když přemýšlím o její poslední cestě, je to, že to vypadalo tak, že se poměrně docela rychle a téměř bez námahy dokázala smířit s tím, že bude muset velmi brzy odejít. Toto je skutečně známka zvláštní milosti! V procesu opouštění těla je nejtěžším krokem přijmout skutečnost, že je čas odejít a vzdát se všech nadějí, že se najde nějaký takzvaný lék. Často jsem pozorovala, jak oddaní v podobné situaci nemohou tak snadno přijmout tuto skutečnost a vzdorují nevyhnutelnému tím, že upínají svou naději na vyléčení pomocí jedné léčby za druhou. A tento vnitřní boj pak prodlužuje naše utrpení a činí náš odchod bolestnějším. Jak řekla Jeho Svatost Bhakti Tírtha Mahárádža: „Musíme zemřít ještě před tím, než zemřeme,“ což znamená, že musíme vnitřně pracovat na přijetí našeho brzkého odchodu.

Krátce před svým odchodem mi napsala tato slova: „Doufám, že můj odchod bude brzy, nebojím se a můj milý duchovní mistr mi dal tolik síly a důvěry.“

Když jsem četla tato slova, mé srdce bylo nadšené z toho, že to dokázala přijmout a dokonce

že doufala v to, že to bude brzy! To je velmi slavné a ukazuje to velký duchovní pokrok – odpoutanost od tohoto světa, když nebojácně vložila svůj život do Krišnových rukou. Ona získala tuto nebojácnost a sílu díky společnosti svého Gurua Mahárádže – některým okamžikům svaté společnosti. Tímto způsobem nám všem dává velký příklad, jak opustit tento svět důstojně, nezlomení a beze strachu.

Ve ŠB 2.1.15 je řečeno: „V posledních okamžicích svého života má být člověk natolik statečný, aby se nebál smrti. Musí však přetnout veškerá pouta k hmotnému tělu a ke všemu, co k němu náleží, a ukončit všechny touhy po těchto věcech.“

Byla jistě dost smělá, aby se nebála smrti, a proto byl její odchod tak rychlý a hladký. Nevzdorovala Krišnově vůli vzít si ji. Jednoduše se vzdala svých připoutaností, plánů a nadějí a odevzdala se touhám a plánům Pána. To je skutečně slavný odchod, kterým dovedla svůj život k dokonalosti. Kéž si vždy připomínáme její slávu a uchováváme si její zářný příklad v našem srdci. Posunula se dál a z celého srdce a blaženě pokračuje ve službě Pánu a Jeho společníkům – ať je to kdekoli...!

S láskou Vás všechny zdravím z Melbourne v Austrálii.

Vaše služebnice Dévaki dévi dásí

sky roztomilé, jak Kalávatí projevila radost nad chutí panýru. Přijmula ho s opravdovou vděčností a velice vědomě. Všichni měli radost, že jí ten malý kousek prasádam udělal radost, i když je dosti pravděpodobné, že s jeho strávením měla pak nemalé problémy. Zároveň celá tato situace vyvolávala silný soucit a lítost nad jejím stavem, kdy bylo

jasné, že už není v tomto světě prakticky nic, co by si ve svém těle ještě mohla užívat. Mám takový pocit, že kdykoliv budu jíst marinovaný panýr, vzpomenu si na Kalávatí.

neOBYČEJNÁ HOLKA

Než jsem tento text vypustil, jak se říká, do světa, poslal jsem ho Madhukantovi, aby si ho přečetl a dal

mi vědět, jestli tam je něco, co je na hraně, co je přehnané či co bych měl raději vymazat. Odepsal mi, že nemá výtek, ale jen by chtěl ujasnit ten svůj výrok o obyčejné holce. Napsal: „... jenom bych chtěl vyjasnit ten svůj výrok o obyčejné holce. Kalávatí byla moc pěkná oddaná a rozhodně jsem ji nevnímal jako obyčejnou holku z Karlových Varů. To, jak jsem to řekl

Sankirtanovi, bylo mezi kamarády, znáš to... Kalávatí určitě nebyla obyčejná holka, byla super zábavná.

Jako manžel a kvůli mému podminění jsem byl konfrontován s hmotnou realitou, která je příčinou iluze. Pod vlivem této iluze jsem vnímal zdánlivé nedokonalosti, a tak viděl svou partnerku jako obyčejnou podminěnou bytost, přestože je to oddaná Křišny. Jak už jsi vykreslil onu situaci, když po rozloučení odcházel Sankirtan Prabhu, tak jsme oba byli udiveni z toho, jakou obrovskou milostí je požehnaná zdánlivě „obyčejná holka z Karlových Varů“, a opěvovali jsme hnutí Šríly Prabhupády, jeho bezpříčinnou milost a milost všech oddaných. Moje iluze je rozptýlena. Kalávatí je obdařena milostí Šríly Prabhupády, duchovního učitele, oddaných

a tato přízeň jí garantuje odchod do duchovního světa.

Džaj Džagannáth! 🙏

Drahá Kalávatí,

přijmi naše hluboké poklony.

Sláva Šrílovi Prabhupádovi!

S láskou na Tebe vzpomínám, prosím přijmi těchto pár řádků jako moji nepatrnou službu.

Od prvních dnů, co jsi začala jezdit společně s bhaktin Martinou, dnes Matí déví dásí, do chrámu, vždy jsi vynikala několika rysy, které provázely celý Tvůj duchovní život. Vždy jsi byla nesmírně nadšená, plná života, veselá a zároveň velmi vážná, co se týkalo praktikování duchovního života. Všechny základní zásady jsi přijímala velice rychle, upřímně a striktně, a proto také Tvůj duchovní pokrok byl naprosto přímočarý. Když jsi přišla do chrámu na Bhaktin program, inu co říci, byla jsi zkrátka bhaktinka radost pohledět! Vše jsi dělala na 100 %, ať už to byla sádhana, harinámy, úklidy či jakákoli jiná služba. Vždy ses usmívala, snažila ze všech sil a byla jsi nesmírně spolehlivá, pořádná, čistotná a nikdy Ti nechyběl Tvůj unikátní smysl pro humor. Tvá léta na sankirtanu se nesla ve stejném duchu a jsem si jistá, že tak pokračoval i Tvůj duchovní život v komunitě oddaných na farmě.

Když jsem se předminulý rok před Vánoci dozvěděla o Tvém zdravotním stavu, byla jsem v šoku a neubránila se slzám. Moc jsem si přála, aby ses

uzdravila a vše bylo při starém. Křišna měl ovšem pro Tebe připravenou velkou kazatelskou misi, kterou jsi nám v mnohém otevřela oči a probudila nás k hlubšímu pochopení vědomí Křišny.

Velmi jsem na Tobě oceňovala, že i přes tak náročnou situaci jsi nebyla nikdy zahořklá, nikoho jsi neobviňovala a nebyla jsi svedena ze svého odhodlání v oddané službě. Vše jsi opět často okořenila humorem a já pouze žasla nad Tvou vnitřní silou, která nebyla nic jiného než skutečný a ryzí pokrok ve vědomí Křišny. Tvůj přechod do duchovního světa byl dokonalý, na svatém místě a ve společnosti upřímných a milujících oddaných. Děkuji Ti za Tvou krásnou společnost a za to, jak jsi nám všem příkladně ukázala, jak vaišnava přechází z tohoto světa za Křišnou.

Prosím dej mi svou milost, abych během tohoto života byla vždy ve společnosti oddaných a mezi oddanými mohla opustit tělo se Svatým jménem na rtech a podobou Nejvyššího Pána před svými očima.

Kalávatí Déví ki džaj!

Haré Křišna Haré Křišna Křišna Křišna Haré Haré
Haré Ráma Haré Ráma Ráma Ráma Haré Haré

*Tvoji služebníci Rásabiháří déví dásí, Narákriti dás,
bhaktin Lakšmí a bhakta Vanamáli*

Skutečné příčiny válek

Mezinárodním tématem č. 1 je dnes napadení Ukrajiny Ruskem. Politici a ekonomové uvalují na Rusko jednu sankci za druhou, Západ posílá Ukrajině vojenskou pomoc, země sousedící s Ukrajinou přijímají statisíce uprchlíků a politologové se snaží rozplést pavučinu příčin, které vedly ke vzniku konfliktu. Přes všechno úsilí všech, kdo se snaží krizi ukončit, je zatím mírové řešení v nedohlednu.

Je pochopitelné, že toto téma rezonuje celou společností, a významní i méně významní lidé k tomu zaujímají stanoviska. Ale zajímavé je, že se do těchto diskusí zapojují i oddaní Krišny. Zažil jsem to na vlastní kůži: pár oddaných, mých známých, prezentovalo velmi vyhraněné osobní názory na situaci na Ukrajině. Po chvíli jsem začal mít dojem, že Rusko je vlastně v právu, a na okamžik se mi zdálo, že vlastně vůbec nevím, která bije, protože kromě jiného neznám nejnovější konspirační teorie a tajemné, „skryté“ struktury, které jsou „skutečnou“ hybnou silou dnešního dění ve světě.

Přítom Prabhupáda častokrát vysvětlil, že příčinou válek je to, že lidé jedí maso. Protože posílají nevinná

zvířata na jatka, příroda je umístí do jatek nějakého násilného konfliktu a vojáci se pak vybíjejí navzájem. Kromě nich jsou zároveň zabíjeny menší či větší davy „nevinných“ civilistů.

Samotný konflikt vzniká na základě rozdílů mezi různými těly. Černé tělo, bílé tělo, ruské tělo, ukrajinské tělo, takové uvažování je léčkou materiální energie, která nás chce odvést od skutečného smyslu lidského života.

Prvním písmenem duchovní abecedy, kterou nás učil Šríla Prabhupáda, je pochopení, že nejsme naše materiální tělo. Tělo je obal, který duše dostala na základě svých minulých činností a tužeb. Pokud jsme se v minulosti chovali jako psi nebo kočky, příroda nám přidělí těla psů a koček. Za dobročinné a zbožné skutky v minulých životech nás čeká relativně komfortní zrození na vyšších planetách, a pokud jsme se chovali něco mezi tím, získáme lidskou životní podobu. V lidském těle můžeme mít spoustu nápadů, co dělat. Většinou se všechny točí kolem hrubého uspokojování smyslů. To má ale háček – překračujeme tím normy lidského chování a připravíme si opět nějaké krásné tělo z říše zvířat. V těchto tělech můžeme beztravně jíst výkaly, jako např. vepřici, jako opice můžeme mít

**Šrī Šrī
Nitāi Navadvīpačandra**

Mahāprasādam

SLADKOSTI • SLANÉ KEŠU • ČIDVA • SMĚS OŘECHŮ A SUŠENÉHO OVOCE

K DOSTÁNÍ:

- v restauraci Góvinda Soukenická, Praha •
- v chrámu ISKCON Lužce •
- online na www.govindashop.cz (pouze pokud objednáváte i jiné zboží z e-shopu) •
- možnost zaslání poštou - samotné mahāprasādam objednávejte na e-mailu ss.tm@seznam.cz •

se do hmotných konfliktů nás může odvést od skutečného nejvyššího cíle.

Na druhou stranu - i když jsme duše a chceme se vrátit do duchovního světa, musíme v této hmotné dimenzi nějak fungovat. Jeho Svátost Bhaktivaibhava Svámí přirovnal naši planetu k sudu naplněnému střelným prachem, kolem kterého létají jiskry lokálních válek. Řekl: „A teď si představte, co se stane, když jedna ta jiskra dopadne na místo, odkud ten střelný prach zapálí.“

Střelný prach je opravdu nebezpečný, zvláště když kolem létají jiskry. Existuje ale jeden prvek, který ho vyřadí z provozu. Tím prvkem je voda. Mokřý střelný prach nemůže explodovat. Ale čím pokropit ten náš sud střelného prachu? Místo planých diskusí uděláme lépe, když budeme, tak nejvíc, jak je to možné, společně zpívat Haré Krišna Haré Krišna Krišna Haré Haré Haré Ráma Haré Ráma Ráma Ráma Haré Haré. Nejenže uhasnou otevřené konflikty na této planetě, ale celý ten sud střelného prachu zvlhne, a už nevybouchne. 🙏

sex „každý s každým“, a jako tygři můžeme beztrusně zabíjet a jíst zvířata. Skutečným smyslem zrození v lidském těle je však vyvinout duchovní vědomí a vrátit se do duchovního světa.

Oddaný ví, že žijeme v Kali juze, ve věku hádek a pokrytectví. Konflikty tu nacházíme na každém kroku. Ale naším úkolem není ztrácet čas posuzováním a odsuzováním jedné či druhé strany konfliktu. Lidský život je krátký a je přirovnán k letišti. Cílem je nastoupit do letadla letícího do duchovního světa. Zní to jednoduše, ale je tady nebezpečí, že na letišti zabloudíme a zmeškáme odlet. A právě míchání

Certifikované kurzy Bhakti šástri & Guru-žák

Bhagavad gítá, Nektar Oddanosti, Nektar pokynů a Šrī Íšópanišad

Kurz povede Tírhakara dás, který vyučuje Bhakti šástri více než deset let, například v Indii, Indonésii, Turecku a USA.

Pro více info:

Mob./Whatsapp/Telegram/
Signal: +420 736 147 292
Email: tirthakara@gmail.com
Facebook: Tírhakara Tomas Klemenc

V sobotu 23. dubna pořádala v Praze indická komunita festival Vaišákhí – slavnost původně pořádanou u příležitosti první jarní sklizně. Pokud chcete, aby bylo něco v Čechách i jinde ve světě opravdu autenticky indické, pozvěte Krišnovce!

Ne

A tak se také stalo. Čeští Indové vědí, že bez Rásabiháří déví dásí a jejího ryziho tance není žádná událost dostatečně indická, a proto ani na tomto festivalu nemohl chybět chrámový tanec Bharat nátjam. Rásabiháří je taneční avatár pro českou játru, o tom není pochyb! Stejně jako Krišna je původním avatárem, ze kterého emanují další inkarnace, tak Rásabiháří je tou původní svíčkou Bharat nátjama v Čechách, od které se zapalují všechny další svíčky. Její nadšení do tance je velmi – a prospěšně – nakažlivé, a také její důkladnost a oddanost Pánu Krišnovi.

Zatímco ze strany indické komunity a jejich přátel jsme mohli během kulturního progra-

Foto: Oleg Vinokurov Dyomin

ení tanec jako tanec!

mu na Vaišákhí sledovat převážně různorodé taneční kreace v rytmu Bollywoodu, případně zpěvy opěvující Durgu v mírně rapovém rytmu, Rásabiháří déví představila skutečný autentický chrámový Bharat nátjam – takový, jaký je. Troufám si říci, že tím dodala celé akci punc důstojnosti. Rásabiháří déví nejdříve sólově tančila na píseň od Jirky Muchy o láskyplných zábavách Kříšny s gópími – ukazujíc, že i fúze Východu se Západem může být vkusná. Potom vystoupila její dětská skupinka Nátjaňdžali Kids na písně Góvinda džaja džaj a Džaj Rádhá Mádhava. A nakonec Rásabiháří předvedla se svou „dospěláčkou“ skupinou Nátjaňdžali úchvatný tanec tilana s velmi propracovanou skupinovou choreografií. Za mě zlatý hřeb večera. Alespoň po technické stránce určitě.

Nicméně emocionálním zlatým hřebem pro mě jakožto pro maminku jedné z malých tanečnic bylo vystoupení holčiček. Pro Váruní to bylo vystoupení premiérové, takže nervozita byla značná. Ovšem Rásabiháří déví malé tanečnice velmi dobře připravila a především povzbudila, takže se vystoupení po-

vedlo na jedničku. Ono když vám na pódium napochoduje deset krásně oblečených a nazdobených holčiček, tak vám ukradnou srdce, ještě než stihnout jednou dupnout. Děvčátka si vystoupení a celou atmosféru týmového tance pro Kříšnu velmi užila. Chtěla bych tímto vyjádřit

obrovský dík Rásabiháří déví za její neúnavnou láskyplnou péči o malé tanečnice, za její trpělivost a za její neuvěřitelné pohroužení do taneční služby Kříšnovi.

Co dodat? Už se těšíme na další vystoupení! Snad pro Pána Džagannátha :) 🙏

Naše kometa Kalávati

Je toho tolik, co bych o Kalávati mohla nebo chtěla napsat. Zнала jsem ji od začátku, co přišla mezi oddané. Hubená, chytrá fajn holka z Varů. Asi že jsme ze stejného kraje, měly jsme k sobě od počátku blízko. Postupem času byla něco jako moje o dost mladší sestra, se kterou trávíte hodiny na telefonu (během toho, co uklízíte, věšíte prádlo a děláte další činnosti, které se jen u telefonování dělat dají...) Byla jedna z mála, která mi telefonovala, i když nic nepotřebovala, jedna z mála, která mě dobře znala a dokázala si udělat legraci z mých podmínění a chyb.

Měla šťastnou, přátelskou povahu, kdy s většinou byla hned kamarádka. Vzbuzovala v lidech důvěru a touhu se svěřit, podvědomě asi cítili, že ona je vyslechne a bude se jim snažit pomoci, nebo je alespoň rozesměje. Do všeho šla s veškerou svou energií, i když jí vlastně nikdy moc neměla, a tak často překračovala své limity. Jak řekl její manžel, všechno u ní bylo rychlé, byla jako kometa, která rychle vyletěla, zazářila a rychle zhasla. Měla dar vyprávět zdánlivě obyčejné věci humorným způsobem a hlavně vyprávět

svoje vcelku šílené životní situace tak, že vám nezbyvalo než se smát, i když to byla vlastně hrůza :).

I když se často (a zbytečně) podceňovala a nemyslela si, že je na tom duchovně dobře, pravda je, že byla velmi vážná v Krišna vědomí a velmi přemýšlivá. Proto jsem měla ráda naše rozhovory a vůbec její společnost. Jak jsem psala, dívala jsem se na ni jako na mladší sestru, a tak se mi občas jevila jako mladá a ještě ne úplně duchovně zralá. Za poslední dva roky, během své nemoci, velmi rychle duchovně dozrála, byla jsem často překvapená a inspirovaná z jejich realizací. Díky své praktické inteligenci také dokázala vcelku nesentimentálně vyhodnocovat situaci. Měly jsme dlouhé rozhovory a často jsme otevřeně mluvily o jejím stavu, o smrti a procesu vědomí Krišny, o milosti Gurua, Krišny a oddaných. Často jsem ji slyšela používat slovo „vznešený“ ve spojitosti s vlastnostmi

oddaných. Vzhlížela k vaišnavským vlastnostem a obdivovala vaišnavské chování a milovala svého duchovní mistra, to byl její kredit.

Nechci ztratit vědomí!

I když měla v životě spoustu pochyb, vždycky měla silnou mysl,

S Kalávati mě seznámil Bhaktidžan Prabhu na jednom domácím programu v Sokolově. Obě jsme byly už na začátku Krišna vědomí. Navzájem jsme se podporovaly, jezdily v neděli do chrámu na Zličíně. Byly jsme společně na našem prvním Náma Hatta táboře, obě jsme se přestěhovaly na Harivaršu a pak jsme šly na Bhaktin program a už zůstaly v chrámu.

Děkuji za společné chvíle, které jsme spolu zažily.

Tvoje služebnice Matí dásí

a ke konci svého života ji dokázala výborně využít - věděla naprosto přesně, co a jak chce, a byla v tom nekompromisní. A Krišna její touhu naplnil...

Když za Kalávatí přišla sestra z hospicu jen pár hodin před jejím odchodem, řekla jí, že jí píchne injekci, která zmírní její fyzické utrpení, a že pak tvrdě usne a možná, že se neprobudí. Kalávatí jen řekla, že nechce ztratit vědomí! Díky této touze, své silné mysli a milosti Pána Džagannátha ani neusnula, natož aby ztratila vědomí.

Její odchod byl pro všechny zúčastněné vsutkem transcendentálním zážitkem, i když vykoupení jejím opravdu dlouhým a velkým utrpením, které si většina z nás nedokáže ani představit.

Nemohla jsem si pomoci, ale když jsem další dny po jejím odchodu analyzovala, co všechno

se dělo, měla jsem stejný pocit jako při festivalu Ratha-yatra. Viděla jsem, jak se věci děly přesně, jak mají, každý dělá, co má, je na místě, kde má, jako by to „NĚKDO“ řídil :).

Všichni se za Kalávatí modlili, aby odešla, co nejdříve, aby už nemusela trpět. Skoro to vypadalo, že jsme ji našimi modlitbami doslova vytlačili z těla, že už neměla na výběr. Nikdo z nás nevěděl, kdy přesně Kalávatí tělo opustí (den, hodiny...), přesto se v ten den událo všechno, co bylo potřeba.

Pán Džagannáth, Baladév a Subhadrá měli mini Ratha-yatru a přijeli z domu Madhumangala Prabhua do Kalávatina domečku, od 14 do 18 hodin jsme zpívali s oddanými kirtan před jejím domečkem, mátádží udělaly květinovou girlandu a tulasí kytičku, které obětovaly lotosovým nohám Nitái Gourangy. Byli jsme připraveni!

Během odpoledne zpívali kirtan za Kalávatí také oddaní v Brně v Prabhupád bhavanu, v Nových Sadech, v Praze, v Amsterdamu. V 19 hodin na Simháčalam (německé farmě) probíhala jagja u Pána Nrisinhadéva za Kalávatí, tělo opustila po tři čtvrtě na osm večer. V Májápuru také proběhla jagja jejím jménem. Oddaní se za ni modlili ve všech koutech světa, všichni jí přáli, aby to zvládla. A ona to milostí Pána Džagannátha zvládla!

Právě čtu knížku Šivaráma Svámího Zpívej. Už jsem na ni měla poličeno dlouho, ale dostala jsem se k ní až teď. A je úplně skvělá. Když jsem pročítala jeho slova o vážnosti zpívání Svatého jména, najednou mi do hlavy vstoupila Kalávatí. Samozřejmě, není divu. Měla jsem za sebou víkend, který jsem strávila přípravou tohoto čísla Náma Hatty, pročítala jsem všechny ty texty na její oslavu a upravovala fotky, kde byla zachycená.

V mysli jsem se ocitla v chrámu na Zličíně, v té místnosti pod chrámovkou, kde mátádží obvykle přijímaly prasádam. A byly jsme tam já a Kalávatí. Bylo to těsně po Bhaktin programu, asi už jsme jezdily spolu na sankirtan. Měla na sobě to bílé bavlněné sári s modravým potiskem, co jí tak slušelo. Bylo něco kolem sedmé. Čentovaly jsme tam před vítáním Božstev a ona už měla hotovo a četla si v knížce Šačínandany Svámího Oceán nektaru zpívání Svatého jména.

Pamatuji si, že tahle knížka pro ni byla jako zjevení. Neustále mi z ní nadšeně četla úryvky a úplně se do džapování zbláznila. Meditovala nad tím, jak dosáhnout v této činnosti dokonalosti. Ve světle jejího dalšího života a hlavně smrti si říkám, že možná byla v minulém životě nějakým mudrcem, který už jen tak tak dosáhl dokonalosti, a proto si už tentokrát tato duše nechce nechat ujít další šanci. To, co tady popisuji na několika řádkách, se mi v hlavě odehrálo během okamžiku. A já čtu dál a Mahárádž píše: „Zpátky k Bohu se vracíte na základě kvality vaší džapy.“ A až teprve v tu chvíli se pro mě celý ten její příběh uzavřel. Děkuji Ti, Kaloušku, za skvělý příklad!

Tvoje služebnice Džalángí dásí

Vztahy s oddanými

Z této úžasné události pro mě osobně velmi silně vystupovaly do popředí tři věci :

1. Jak důležitá je společnost oddaných a jak důležité je mít v Krišna vědomí přátelské vztahy. Jak již mnoho oddaných zminilo, Kalávati měl každý rád, ona dokázala mít s oddanými vztahy. Je to vlastně náš cíl, mít vztah s Krišnou, ale Krišna není nikdy sám. Takže to úplně nefunguje - mít rád Krišnu a nemít rád Jeho oddané :)).

Napadlo mě, že bez vztahů je těžké žít, natož umírat. A jak mi řekla má starší sestra Ratnamálá, měli bychom se snažit chovat k ostatním tak, jako by měli být u našeho opouštění těla. Tam nechcete mít někoho, koho nemáte rádi a kdo nemá rád vás!

Když jsem poprvé oznámila Kalávatinu diagnózu, ta vlna reakcí mě úplně překvapila a zaplavila. Tolik oddaných z Čech, Moravy i Slovenska vyjadřovalo svou podporu jak Kalávati, tak Madhukantovi Prabhuovi. Dvakrát proběhla sbírka, která, jak řekla Kalávati, jim velmi pomohla zvláště v těžkých chvílích, kdy nemuseli řešit, zda koupí to, co potřebují nebo na to nemají... Často jsem odda-

né slyšela, jak o ní mluví jako o „naší Kalávati“. Bylo a je to až dojemné, jak familierně o ní přemýšleli.

To, jak zafungovala komunita oddaných okolo farmy Krišnúv dvůr během její nemoci a pak v okamžiku jejího odchodu, bylo jako z duchovního světa. Ale to by se nestalo, kdyby oddaní neměli ke Kalávati vztah. Pro

všechny zúčastněné to byl vskutku velmi silný a poučný zážitek v mnoha směrech. Viděla jsem, jak to komunitu ještě více semklo, a byla jsem šťastná, že mohu být součástí tak úžasné společnosti zralých oddaných.

Osobně jsem si myslela, že se s Kalávati přijdou rozloučit hlavně mátádží. Ale ne! Přišla drtivá většina! Mátádží, prabhuové i děti, a zůstali v posledním dlouhém kirtanu až pozdě do noci... Z Brna dokonce přijel Sankirtan Prabhu, který vystartoval v půl deváté večer a dorazil kolem tři čtvrtě na deset, aby vzdal poslední poklony oddané, služebnici Krišny, duši, která se bezpochyby vrátila zpět ke Krišnovi.

Důležitost duchovního mistra

2. Služba, kterou Kadamba Kánana Svámí udělal pro svou žákyni, je naprosto příkladná a zároveň dechberoucí! Od samého začátku její nemoci Maharádž Kalávati kázal a připravoval ji na

Stále mám ještě v živé paměti opouštění těla mé máti u nás doma, a následně pak boj o život mé mladší rodné sestry v nemocnici 350 km daleko od nás jen pár týdnů na to! Tedy dvojitá porce u nás. Jsem šťastná, že jsem aspoň trošku mohla přispět snad i duchovně při jejich odchodu. Máti u nás 14 let denně přijímala prasádam, setkávala se s oddanými, kteří k nám zavítali, slychala bhadžany z céděček. V okamžiku její smrti, kdy dlouze vydechla naposled, jsem jí pronesla do ucha Haré Krišna mahá mantru - i když si nejsem jistá, jestli jsem to stihla, neb šlo vše strašně rychle. A sestře jsem do nemocnice poslala esemeskou Haré Krišna mahá mantru s pokynem, aby ji přečetla nahlas, nebo aspoň šeptem, nebo aspoň v myslí, když to nepůjde jinak, a i když do té doby nikdy na podobné mé pokyny celé roky nereagovala, nyní, když jí už bylo jasné, že tady na Zemi končí, mi v jedné z posledních našich vzájemných esemesek napsala, že UŽ JI UMÍ ZPAMĚTI! Snad má prospěch ze Svatého jména i ona, ačkoliv nebyla oddaná.

Drahá deví, i když jsem Kalávati mátádží osobně neznala, její příběh mě velice dojíká a inspiruje. Kéž bychom dokázali být stejně úspěšní i my všichni v posledních okamžicích života! Kéž bychom měli ku pomoci v těchto vteřinách blízkého oddaného, který nám dokáže pomoci v nejtěžší a nejdůležitější chvíli našeho oddaného života!

Ts Hémalatá Thákuráni déví dási

ten nejdůležitější okamžik. Nekonejšil ji, že to bude dobré, ne, od začátku ji upozorňoval, že přichází konec. Dvakrát ji navštívil v nemocnici a pár dnů před jejím odchodem s ní mluvil telefonem a znovu jí kázal. Jeho milostí měla Kalávati dostatek síly a odhodlání, aby nepodlehla agónii v bolesti a aby měla správně nasměrované vědomí.

V posledních týdnech už neměla o nic moc než Krišna kathá zájem a často se moc neprojevovala, protože trpěla konstantními bolestmi. Ale když slyšela hlas svého duchovního mistra, okamžitě zbystrila a „ožila“. Byl to příklad odevzdaného žáka a pravého duchovního mistra.

A pro mě to byl další důkaz toho, jak nezbytné je sloužit, uctívat a těšit duchovního mistra. Protože právě Guru je ten, kdo nás vede ke Krišnovi, a pokud jsou opravdu lotosové nohy Krišny naším cílem, nezbyvá nám nic jiného než obejmout lotosové nohy pravého duchovního mistra.

Jak zpívá Naróttama Dása Thákura Mahášaja: *čhádijá vaišnava-sévá nistára pájéché kébá*. Bez toho, aniž bychom potěšili čistého vaišnavu, nemůžeme jít zpět ke Krišnovi.

Hare Krišna Rádhiko Sundarí,
přijmi prosím mé uctivé poklony!
Všechna sláva Šrílovi Prabhupádovi!

I když jsem se s Kalávati a vlastně i s Tebou v posledních letech moc nevidaly, byly jste pro mě na začátku mého vědomí Krišny nejdůležitější osoby...

Celý její odchod jsem vnímala jako „festival služby“, naprosto v souladu s náladou, kterou mám s ní navždy spojenou. Byla pro mě taková „lady festival“ :), v tom nejlepší v aišnavském smyslu. Milovala festivaly pro možnost pohroužení se do služby. A ani nemusel být festival v kalendáři. Vždycky našla chuť udělat po sankirtanu extra službu navíc, milovala generálky. Byla pro mě ztělesněním toho, co jednou řekl její Guru Mahárádž na lekci: „Oddaná služba začíná tam, kde uděláme něco navíc.“ Je to úroveň, kam bych jednou chtěla dojít, a ona tam začínala. Proto si troufám říct, že její odchod byl pro mě (osobu, která přihlížela z pozadí, nebyla jsem přítomná ve chvílích největších bolestí a největší ztráty) svým způsobem krásný, krásný silou její a vaší vzájemné služby. (Všech, co jste jí byli na blízku). A vím, že to pro ni bylo tak přirozené, že si to ani neuvědomovala. Nebyla prvním oddaným, kdo odcházel z naší společnosti, ale ona touto osobní výzvou a nejtěžší zkouškou prošla jako službu všem... Omlouvám se, že Ti to píšu... možná chci dohnat něco, co bych ráda řekla jí... Moc mi chybí.

Ts Ánanda Kandini dévi dásí

Služba Nejvyššímu Pánu

3. Jak jsem už zmínila, Kalávati v posledním měsíci neměla moc zájem o různé konverzace a mnoho věcí z „našeho“ světa ji už nezajímalo. Ale když přišla řeč na Pána Džagannátha a Ratha-Yatra festival, opět okamžitě ožila. Dokonce zvládla 14

dni před svým odchodem neplánovaný předrathayatrový mítink z postele :), když ji přišli navštívit Ratnamálá mátádží a Lílá Purušóttama Prabhu. Vymysleli zlepšováky ohledně uctívání Božstev na novém voze a Kalávati měla spoustu podnětných bodů a nápadů.

Já jsem si uvědomila, jak moc je nápomocné, když máme službu, která nás naplňuje a je spojená s duchovním mistrem, Božstvy a uctíváním Nejvyššího Pána. Naše mysl se zaměstná, naplní a postupně se začne připoutávat stejně jako naše srdce. Jak jednoduché tedy bylo připoutat pozornost Kalávati, stačilo jen začít mluvit nebo číst o Ratha-yatře a Pánu Džagannáthovi.

Jak Kalávati ke službě přišla

Přemýšlela jsem, že to vypadá, že si Pán Džagannáth sám vybírá své

služebníky. Osobně si nepamatuji, že bych kdy měla nějakou větší přitažlivost k podobě Pána Džagannátha. Ale nakonec, jako manželka Nily Mádhavy dáse jsem neměla na vybranou :). Stejně nevím o tom, že by Kalávatí byla přitahována touto podobou Pána. Ale jeden rok před Ratha-Yatra festivalem jsme nutně potřebovali novou vedoucí posilu do květinového depártmentu. A tak Kalávatí ke službě přišla :). Chopila se jí se vši svou energií a nadšením sobě vlastním, zaměstnala svou organizační přírodu a přátelskou povahu, zorganizovala armádu má-tádžích a Pán Džagannáth každý rok nejezdil po Praze jen tak na nějakém voze, byl to pušpa-rath, květinový vůz. Kalávatí zkrátka nikdy nepřišlo, že máme dost květin pro Pána Džagannátha :).

Poslední tři dny před jejím odchodem jsem jí četla divadelní hru od

Tamála Krišny Mahárádže s názvem Džagannátha Prija nátakam, krásný příběh, který předcházela zjevení Pána Džagannátha.

Kalávatí pozorně naslouchala a často se upřeně dívala na svůj nejoblíbenější obrázek Pána Džagannátha. Když jsme dočetli, den před jejím odchodem jsem jí připomněla, co řekl Šríla Prabhupáda: V okamžiku smrti se vám přehrává váš život jako film, ale ve chvíli, kdy dojde na obrázek z Ratha-yatry, kdy jste se dívali na Božstva Džagannátha, Baladéva a Lady Subhadry, jak sedí na voze, v ten moment se ten film zastaví. A podle toho, jak Kalávatí reagovala v momentě

Kalávatí

Znám tě dlouho,
ale z těch let jsou teď vteřiny
Co se mihly jak křídla motýlí
A ten motýl teď odletěl pryč

Znám tě dlouho
ale teď vím, že věděla jsem málo
Tak strašně málo, jen kapku z oceánu
stojím teď na břehu a vlny bez konce
Jen násobí můj údiv a já tiše žasnu
Nad smířením a smyslem Jeho plánu

Znám tě dlouho,
Ale kolik se dá poznat z úsměvu
Kolik řekne smích a kolik slova?
Kolik utají se v pozdravu?
Pod tím vším schovaná
stále jsi to ty, duše nepatrná,
která však září mezi mnoha

Zkoušená bolestí a utrpením
Se kterým máloco se srovná
ochromená vlastní slabostí
Našla jsi zdroj síly
Který každý z nás hledá

Na cestu ti svítí úsměv Pána Džagannátha
Tvoje kroky vede Jeho pohled
službou potěšilas Jeho srdce
Změnila jsi svoje a s ním i to naše
Teď možná tančíš někde na Jeho voze
A nám budeš vždycky chybět na tom našem

Vrindávan Prijá deví dási

svého odchodu, je téměř jisté, že se před ní Pán Džagannáth na svém voze zjevil!

Všechna sláva Pánu Džagannáthovi, Baladévovi a Lady Subhadře!

Všechna sláva Šrílovi Prabhupádovi!

Všechna sláva všem vaišnavům!

RATHA-YATRA FESTIVAL kí Džaj!

Poznačte si v diáři neděli 3.7. Náměstí Republiky! 🙏

Tradiční indický festival vozů

Neděle

3. 7. 2022

Náměstí Republiky,
Praha 1

Vstup zdarma

12:00
Průvod vozu

15:00
Kulturní program

www.ratha-yatra.cz

GRIHASTHA ÁŠRAM

vztah mezi mužem a ženou

Grihastha ášram není temná studna, je to ášram. To ovšem neznamená, že z něj temnou studnu nemůžete udělat. Stejně jako máme další tři ášramy, tak i tady platí, že ášram je místo, ze kterého děláme duchovní pokrok. Je také určen pro naplnění našich materiálních potřeb, protože na rozdíl od ostatních tří ášramů grihasthové mohou mít o něco více materiálního zázemí.

Je lepší mít některé věci, než aby člověk strávil celý život přemýšlením o tom, jaké by bylo, kdyby to měl. Někdy vidím takovou věc. Mužům se říká: Nemyšlete na ženy! A na co si myslíte, že asi myslí, když jim tohle řeknou? Myslí na to, na co je jim řečeno, že by myslet neměli, ať už jsou to ženy nebo cokoliv jiného. Někdo si může myslet, já se nikdy neožením, a pak

myslí na věci, které by chtěl, ale zřekl se jich. Je lepší je mít, než se jich uměle zříkat.

Většina lidí se ožení a grihastha ášram je zázemím, kde můžete věci udělat tak, aby vás to přivedlo zpátky k Bohu. Je ovšem potřeba vědět, jak to udělat, protože to není tak jednoduché. Kdyby to bylo jednoduché, nebylo by tolik kurzů a tisíce knih, jak mít dobré manželství.

Proč se vdát či oženit?

Základním problémem je, že lidé vstupují do manželství pro smyslový požitek. To nefunguje. Trošku smyslového požitku ano, ale ne moc.

Když se ptáme na otázku, co je účelem manželství, můžeme si položit otázku, co je účelem čehokoliv. Odpovědí je – být si vědomý Krišny. Grihastha ášram to nemá jinak. Je účelem čehokoliv na tomto světě užívat si odděleně od Krišny? Ne. Tak proč by grihastha ášram měl mít výjimku?

Další důležitý bod je, proč vstupujeme do grihastha ášramu. Obvykle se uvádí jako důvod mít děti. Ale co všichni ti bezdětní grihasthové? Co s nimi? Měli by vzít sannjás? Ne, tak to není. Přestože Prabhupáda mluvil o tom, že grihastha ášram je prostorem pro příchod Krišny si vědomých dětí, někteří zkrátka potřebují společnost, potřebují partnera a podporovat se navzájem, bez ohledu na to, zda mají nebo nemají děti. A samozřejmě může být mnoho dalších důvodů. Hlavním cílem je být si vědomý Krišny. Děti nebo ne, cíl je jasný. A tento cíl je cílem všeho, je to jednoduché.

Podstatné je, aby věci byly praktické. Mám pro vás zásadní otázku. Můžete si vybrat ze dvou možností. První je dokonale následovat role manželky a manžela tak, jak je popsáno v Bhágavatamu, a skončit rozvodem, a druhá možnost je používat zdravý rozum při tom, jak by manžel a manželka měli fungovat

a mít úspěšné manželství. Tak jak to vidíte? Možná nebudete vše dělat dokonale, ale vaše manželství bude fungovat.

Problémem nejen v manželství, ale celkově v našich životech je, že nepoužíváme zdravý rozum a nerozlišujeme, protože se za každou cenu snažíme striktně následovat všechny principy, které se učíme. Někdy nejjednodušším řešením problému je použít zdravý selský rozum.

Dokonalá pravidla a principy obtížně fungují ve světě, který zdaleka dokonalý není, a tak je nutné je někdy adaptovat na naše podmínky. Pak můžeme mít dobrý, zdravý a vyrovnaný vztah. Pokud máte dobrý vztah, pomůže vám to ve vědomí Krišny, pokud máte špatný vztah, negativně to ovlivní vaše vědomí Krišny. Když budeme analyzovat váš vztah z pohledu vědomí Krišny na stupnici od jedné do deseti, možná budete mít pět za striktní následování pravidel a principů, ale deset za praktické využití. Tak co je důležitější? Já vám navrhuji více používat zdravý rozum. Někdy totiž v našem úsilí být si vědom Krišny a dělat vše dokonale na něj zapomináme. Už se vám to stalo? Je to

časté. Někdo nemusí souhlasit, ale přijmete to, je to fakt. Je potřeba toto pochopit.

Muži a ženy fungují jinak

Někdy si lidé myslí, že když spolu manželé nesouhlasí, mají špatný vztah. Mám pro vás dobrou zprávu, která vám udělá radost a vyřeší všechny vaše manželské problémy. I v těch nejlepších manželstvích spolu manželé ve většině věcí nemusí souhlasit. I nejlepší manželství mají mnoho problémů, a přesto fungují skvěle. Všimli jste si, že muži a ženy fungují jinak? Obzvláště v oblasti mezi ušima? :) Je nutné pochopit, že ve vztahu je spousta problémů, které možná nikdy nebudou vyřešeny, některé věci jen musíme přijmout a pochopit. A většina těchto problémů pochází obvykle z našeho předchozího života, jak jsme vyrůstali, co jsme zažili. Jsou to věci, které jsme do manželství přinesli, ne které v něm vznikly. Podmínění a osobnost jsou velmi hluboké, nejdou tak snadno změnit. Emocionálně inteligentní páry tomu rozumí a jsou velmi tolerantní a odpouští si navzájem. Přijímají se navzájem celí, dobré i špatné

vlastnosti. V manželství proto může být opravdu velmi mnoho problémů. Rozdíl mezi mistrovstvím ve vztazích a katastrofickým přístupem je, jak řešíme konflikty.

Muž má idealizovanou představu o své ženě a ona má zase idealizovanou představu o svém muži a oba mají idealizovanou představu o jejich vztahu. Tak to ale nefunguje. Naše očekávání musí být více realistická. A v historii ISKCONu můžeme vidět, co se dělo, když oddaní byli nastaveni takto striktně, a pak se v manželství začali posuzovat podle standardu daného v Bhágavatamu a díky tomu své manželství považovali za špatné, svého partnera za špatného, a to způsobilo problémy.

Za dobré manželství považují takové, kdy partneři spolu jdou zpátky domů, zpátky k Bohu.

Někdy ruku v ruce s problémy přichází myšlenka, že tedy nejsme kompatibilní. A důkazem naší nekompatibility je, že se stále hádáme. Ale pro mě to není důkaz toho, že byste byli nekompatibilní, je to důkaz toho, že se rádi hádáte. Víte, že řada oficiálně nekompatibilních lidí má ta nejlepší manželství a naopak spousta těch s dobrou

Muži a ženy fungují jinak.

kompatibilitou má špatná manželství? A víte, proč to tak je? Je to jednoduché. Lidé s dobrou kompatibilitou si myslí, že ve vztahu nemusí nic dělat, a naopak ti s malou kompatibilitou k tomu přistupují tak, že na vztahu musí hodně pracovat, takže nakonec je jejich manželství mnohem lepší. Ó, já nevím, proč to nefunguje, vždyť máme tak dobrou prognózu. Ale vy nevíte, jak pracovat produktivně. A nebo máte špatného astrologa :).

Dokonalé manželství

Co je to dokonalé manželství? Často je problém to, co si myslíme, že dokonalé manželství je. Aby něco bylo dokonalé, vyžaduje to práci. Takže o čemkoliv přemýšlíte, že byste chtěli ve svém životě mít funkční, ať už se jedná o nějaký pracovní či umělecký projekt nebo vztahy, aby to tak bylo, vyžaduje to hodně práce a pozornosti. A přestože to třeba nebude úplně dokonalé, vy víte, ano, do toho jsem dal tolik úsilí, můžu být spokojen, je to opravdu pěkné, cítím se v tom dobře. Dal jsem do toho srdce i duši. A manželství je takové - my do toho musíme vědomě dát úsilí a energii a rozvíjet dovednosti a nástroje, které povedou k co nejvíce harmonickému vztahu, ve kterém se nám bude dobře žít a budeme moci jeden druhého podporovat na cestě ke Krišnovi, přestože to třeba na první pohled nebude dokonalé.

Jak vypadá vaše vize dokonalého manželství? Je to realistické? Za mě definice toho, co je dokonalé, je, že to pomáhá rozvoji

vědomí Krišny. To je dokonalé manželství. Podstatné je, abyste oba měli shodu v tom, co to je dokonalé manželství.

Jedna z podstatných věcí, kterou může ve svém manželství použít každý, je myslet na druhého alespoň tak, jak myslím sám na sebe v pozitivním směru, a sloužit mu, jak nejlépe dovedu. To samé se snažíme dělat v našem vztahu s Krišnou - myslet méně na sebe a více na Něj a přemýšlet o tom, jak Mu mohu sloužit. A to může-

GHÍ MÁDHAVA

**Ghí všeho druhu pro jednotlivce
i pro obchody, každý se může
zapojit do distribuce nektaru.**

Více info najdete na www.ghicko.cz
Email: info@ghicko.cz
Eshop: www.madhava.cz
Telefon: 737 558 859, Řetová 127, 56141,
okres Ústí nad Orlicí, Východočeský kraj.

me aplikovat i v jakémkoliv vztahu s jinou lidskou bytostí. Každá lidská bytost chce být milována a milovat. A to je ta speciální příležitost manželství, že můžeme toto rozvíjet s jinou lidskou bytostí. Ale protože jsme nastaveni tak sobecky, zapomínáme na tento nejdůležitější prvek, který je podmínkou pěkného vztahu. Myslet na to, jak svého partnera potěšit víc, než na to, jak chceme, aby on potěšil nás.

Grihastha ášram a rozvod

Být oddaný je jedinečná zkušenost. Je výzvou obzvlášť pro velmi transcendentální oddané dělat něco, co se zdá velmi přízemní, protože musí vyrovnávat duchovní a materiální věci a udělat to tak, aby to dohromady fungovalo. V běžném materialistickém životě hledáme někoho, kdo by se k nám hodil, ale nyní je tu ještě duchovní úroveň a tak vzniká více příležitostí pro potenciální neshody. Můj muž na mě nemá čas, protože zpívá 64

kol, dělá púdžu, sprchuje se třikrát denně, čte nebo dělá službu. S tím se běžně oddaní potýkají. Další problém, se kterým se většina potýká, je, že nevědí, co dělají. Očekávání jsou nerealistická nebo se stane, že si vezmeme špatnou osobu, protože jsme například byli mladí nebo jsme nad tím nepřemýšleli do hloubky, a nefunguje to. Často máme nezpracovaná osobní témata, která nám brání mít dobrý vztah s kýmkoliv. U mužů je to často jejich nevyzrálost a u žen zase jejich přílišná nezávislost.

Často je to také o tom, že sice chceme mít dobré manželství, ale odmítáme do toho investovat, přispět. Očekáváme to od toho druhého

a chceme mít jen benefity, které z toho plynou bez přijetí zodpovědnosti. A také je potřeba opravdu vzít manželství jako ášram. Můj osobní postoj je, že potřebujeme více vzdělání, více se učit, jak to udělat, abychom dokázali fungovat ve vztazích. Často nemáme žádný dobrý vzor, rodiče neměli dobré manželství, otec byl například násilný k matce a muž s tímto vyrůstá, a nebo matka zcela ovládala otce a s tímto vzorem vyrůstá

99 procent oddaných se potřebuje vdát nebo oženit.

dívka, a pak to oba kopírují. Někteří lidé jsou nezodpovědní, a když je manželství obtížné, utečou. Nebo odmítají přijmout zodpovědnost za problémy a jen obviňují ze všeho svého partnera. Prabhupáda říkal, že to je jednání velmi nezralého oddaného, když viní jinou osobu nebo situaci za své problémy. Když se ty změníš, budeme mít lepší manželství. Kdyby můj manžel byl jiný, měli bychom lepší manželství. Někdy to tak může být, protože muž nebo žena z nějakého důvodu mohou mít v sobě něco, nějakou poruchu, co jim znemožňuje mít dobré vztahy, ale mluvím obecně.

Pracujte sami na sobě

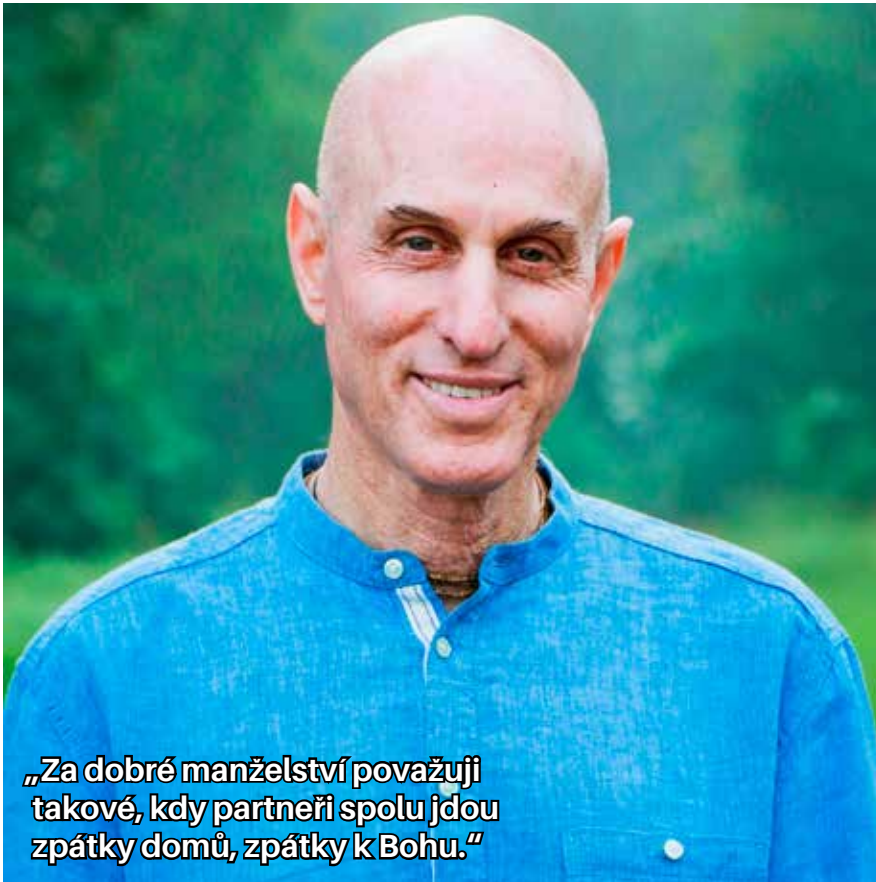
Dáme si takový příklad. Uděláte si řidičský průkaz a nyní můžete řídit auto a jste dobrý řidič. A pak

přijдете do letadla, které má odletět, pilot je nemocný a oni se zeptají, je tu někdo, kdo to umí pilotovat? Vypadá to jako v autě, volant, páčky, knoflíky, tak ok, já to udělám! Muž si často myslí, to je v pohodě, být v partnerském vztahu, vždyť mám tolik kamarádů a ona vypadá zrovna tak – má hlavu, dvě ruce, dvě nohy, tak to je v pohodě. A pak zrealizuje, že vlastně vůbec nerozumí ničemu o ženách. A naopak to platí také. Tak to je ten problém, že chceme pilotovat letadlo, aniž bychom se to nejdříve naučili.

Chci říci jednu věc. Ta největší laskavost, kterou můžete svému partnerovi prokázat, je, že budete pracovat sami na sobě. Takže pokud máte osobní problémy, které ovlivňují vaši schopnost mít dobrý

vztah, pak z lásky k vašemu partnerovi na tom pracujte.

Někdy po mně někteří oddaní chtějí, abych jim našel partnera, ale mají tolik osobních témat, která nejsou zpracovaná, že pokud by vstoupili do manželství, pak i přes naprostou kompatibilitu by to prostě nefungovalo. Takže práce na sobě je zásadní pro dobré vztahy. Všechny ty negativní věci, které se mohou objevit ve vztahu, jako žárlivost a podobně, to jsou naše nečistoty, které máme uvnitř a projektují se na druhou osobu. Vezmeme naše vlastní smetí a hodíme ho na druhou osobu, a to není fér. Pak se partner stává naším odpadkovým košem a to není v pořádku. Je nutné si uvědomit, že moje problémy v manželství nezmizí, naopak více vyplavou na povrch. Partner se

„Za dobré manželství považují takové, kdy partneři spolu jdou zpátky domů, zpátky k Bohu.“

stává našim zrcadlem a ukazuje nám je, a toto zrcadlo neodejde. Vy, co ještě nejste v manželství, prosím, ujistěte se, že máte ten správný postoj, než do něj vstoupíte. Není to o tom utéct sám před sebou, ale růst, očišťovat se a být tou nejlepší verzí sám sebe pro tu druhou osobu. A pokud už jste ve vztahu a nejste v něm šťastní, nikdy není pozdě to zlepšit. Můžete udělat pomyslný restart vašeho manželství a začít znovu, s tou stejnou osobou. Ale ano, jsou manželství, kde není možný reset. Musíme být realističtí. Nicméně rozvod by měl být až tou krajní a poslední možností. Všechny volby, které učiníme, by měly být učiněny vědomě a se vší zodpovědností, která k tomu patří.

Pokud ještě nejste v manželství, buďte opatrní na to, abyste našli tu správnou osobu. Učte se, vzdělejte v tématech týkajících se vztahů a manželství a pracujte na sobě. Pak budete úspěšní. Bude-li něco z toho chybět, bude to pro vás hen-

dikep. A o čem ještě hodně přemýšlím, je, že cokoliv děláme v našem manželství, by mělo být pro jeho rozvoj, neměli bychom dělat nic, co by ho mohlo ohrozit. Touto optikou na váš vztah nazírejte – to, co dělám, může mému vztahu pomoci? Pokud ne, nedělejte to. Protože často děláme věci jen proto, že to tak prostě cítíme. A pak děláme spoustu věcí, které naše vztahy narušují. Děláme to, protože chceme, ale na úkor našeho vztahu. Jestli si chcete dělat věci jen po svém, kdykoli a jakkoliv se vám zachce, pak asi manželství nebude pro vás. Protože když vstoupíte do vztahu, vaše jednání nyní zasahuje i druhou osobu. Už to není o já, ale o my. Když máme partnerský vztah, už to nemůže být zaměřeno jen na mě, ale na nás. A to je velmi dobré, protože se tím učíme být služebníky.

Aranžovaná manželství

Podívejme se na úspěšná manželství z dob Prabhupády. Většina

z nich byly páry, které se k hnutí připojily společně! Ne ti, kteří se dali dohromady až tam. Nerad to říkám, ale pokud to vydrželo někomu z těch, kteří měli aranžované manželství v těch časech, je to velké štěstí. Většina z nich spolu už nejsou. To je přesně to, co jsem říkal na začátku. V dokonalém světě by to fungovalo, my ale v dokonalém světě nežijeme. Prabhupáda přestal pak aranžovat manželství, protože to nefungovalo. Nicméně, když děláme rozhodnutí týkající se vstupu do manželství, je velmi nápomocné mít rodinu, přátele nebo mentory vedle sebe, abychom se ujistili, že jdeme správnou cestou. Jinak se můžeme zamilovat do modrých očí a blond vlasů, ale bude to špatná osoba pro nás.

Díky prostředí, ve kterém jsme vyrůstali, nemáme zdravý náhled na to, co to je manželství a jak má vypadat. Proč v Indii je tak malá rozvodovost proti Západu? Protože jsou trénováni od malička, že manželství je jedno na celý život.

Rovnováha mezi manželským životem a vědomím Krišny

Pokud si nejsme jistí nějakou věcí, zda ji v našem manželství dělat, či ne, je dobré se ptát, zda to je nápomocné rozvoji našeho vědomí Krišny. Pokud to pomůže, pak je to vědomé si Krišny, i když to na první pohled může vypadat tak, že není. Často se totiž stává, že obzvláště žena chce něco udělat v manželství a muž řekne, to ne, to je májá. Pojď se mnou prosím ven, chci jít nakupovat. Nakupování je májá. Ale jestli ona díky tomu bude šťastná a sblíží vás to, možná to bude ta nejvíce Krišny si vědomá věc, kterou za ten den uděláte. Musíte se naučit věci po-

suzovat tímto způsobem, ne jen jednat striktně bez kontextu.

Když vstoupíte do rodinného života, je zde mnoho povinností, které z vnějšku nevypadají úplně duchovně, ale jsou součástí většího kontextu celého grihastha ášramu, a celé to je duchovní. A rozhodně nemůžeme říci, že je z hlediska rozvoje vědomí Krišny lepší ty věci nedělat. V každém ášramu máme různá pravidla hry. Řada mužů po změně ášramu upadne do deprese, když zjistí, že nyní se hraje hra jinak, chtějí to dělat stejně, jako když byli svobodní. Zkrátka akceptujte to, že nyní hrajete podle jiných pravidel, to je celé. Toto je nutné pochopit, než vstoupíme do manželství, pak se už nemůžeme vzdát své povinnosti. Vše má svou cenu. Problém je, že hodně mužů chce

zábavu, ale odmítají za to zaplatit. Pravdou je, že toto je něco, čím prochází po vstupu do manželství většina mužů, obzvlášť pokud byli dlouho brahmačářími. Není snadné dělat kompromisy, ale má to ten efekt, že to děláš jako odříkání, a když jsi starší, tak protože jsi to dělal zodpovědně, tak jsi připraven a dokážeš se plně odevzdat Krišnovi. Máš tu energii to udělat a nikdy bys do toho bodu nedošel, kdyby ses neoženil. Bez grihastha ášramu bys toho nebyl nikdy schopen.

Je pravdou, že 99 procent oddaných se zkrátka potřebuje vdát nebo oženit. Přestože u některých může být přání nebo rozhodnutí, že do manželství z nějakého důvodu vstoupit nechťejí, protože se to zdá lepší nebo vyšší, tak v konečném důsledku na fyzické

úrovni, emocionálně i po psychické stránce potřebují být v manželství. Takže když víte, že něco potřebujete udělat, tak tou nejlepší cestou je to udělat a udělat to nejlépe, jak dokážete. Je to jako bojovat sám se sebou, přestaňte bojovat.

Jak řekla jedna oddaná: „Chci udělat svůj grihastha ášram tak nádherný a fungující, nejlépe jak je možné, abych se na konci svého rodinného života mohla ohlédnout a říct wow, to jsem udělala fakt skvěle, takže už to nepotřebuji dělat znovu.“ A může se posunout k plnému odevzdání se Krišnovi a jít zpátky domů, nebo velmi blízko k tomu. Takže to je to – dělat to a udělat to tak, aby na konci bylo hotovo – už to nepotřebuji dělat znovu. Touhy jsou pryč, dobrá práce. Můžeme jít dál. 🙏

govindashop.cz

„GÓRNY, GÓRNY“

aneb kterak k nám Božstva přišla

Za sedmero horami a sedmero lesy, v malebném údolí, pole, louky, kam jen oko dohlédne, leží chaloupka. No, možná to není chaloupka, ale chalupa. Spíš než chalupa, tak statek, zkrátka, je to malá farma. Na polích roste obilí, na loukách voňavé květiny a léčivé byliny, na pastvinách se pasou spokojené kravičky a celé údolí si lze krásně prohlédnout z vláčku, který sem Pán Bůh dal, aby to místní dobří lidé neměli daleko. Zkrátka je to farma jako z pohádky.

A není to ledajaká farma, je to farma, věřte tomu nebo ne, kouzelná. Drahý čtenář se může podívat: „Proč kouzelná?“ Ptáte se? Protože se tam dějí zázraky. A o jednom takovém vám právě teď budeme vyprávět.

Kdysi dávno byla taková kouzelná farma tuze po-bořená, nikdo tam nechtěl žít a kdokoli tuto ošklivou farmu viděl, raději utekl. Netrvalo dlouho a přišli sem dobří lidé a začali se k Pánu Bohu modlit. Bůh si tedy na toto místo posvítil a uviděl, co ještě neviděl. Viděl, jak se tito lidé k Němu modlí o pomoc, a řekl si, no proč ne, chtějí opravit dům, opravíme dům, chtějí-li novou bránu, ať mají bránu, chtějí-li opravit stodolu, ať mají stodolu, pak větší mlýn, a Bůh jim plnil, co jen mohl. A že Bůh toho může opravdu dost.

Pak si ale uvnitř postavili oltář, aby měli kam ty své modlitby nosit. Oltář to byl vskutku překrásný, dřevěný, vyřezávaný, s láskou vyráběný. A teď bychom chtěli Božstva, pomysleli si. „Chtějí-li Božstva, ať mají Božstva, ale tohle, drazí, není zadarmo. Jen ukažte, jak vážně to jen myslíte...“

Na oltář nejprve dali malá Božstvíčka, ale nezdálo se to být to nejhodnější řešení, nikdo než ti, co v prvních řadách byli, nic božského neviděli. Přivezena tedy větší

Božstva Šrí Šrí Nitái Gouranga jsou středobodem farmy již 12 let.

Božstva byla. Ale ani Ta nebyla ta pravá. Řeknu vám teď tajemství, ale nesmíte jej nikomu říci, slibujete? Ano? Dobrá... tato Božstva byla zraněna. Pan Nitjánanda měl ulomený prostředníček levé ruky a Pan Gouranga měl od samého tancování zlomený kotník.

Pořídíme si nová, opravdová Božstva, instalovaná. „Oh yes, wow, bravo, výborně, skvěle!“ ozývalo se z jedné strany. Ovšem z druhé bylo slyšet jen: „Nemáme lakšmí, bráhmany na uctívání, kuchyň na vaření...“

Dobrá, zkusíme to jeden rok a pak pošleme jednoho z nás do země zbožné, do země indické, ať opravdová Božstva nechá vyrobiti. I letěl bhaktík do Indie, znalý tamních poměrů, do města Jaipur, kde prý krásná, oku libá Božstva ze sněhobílého mramoru statní umělci a řemeslníci k životu přivádějí.

Bhaktík chodí ulicí, tam, zpátky, tam, zpátky... z množství velkých i nevelkých obchůdků, nemoha se rozhodnout. Pak to přišlo, „zkusím ten veliký obchod s velikým nadpisem, luxusním gaučem a noblesním vchodem“.

Lidé i zvířata tu spolu žijí v míru.

Jen co se blížil ke vchodu, na rohu ulice seděl stařeček s napřaženou pravou rukou, jako by na něco ukazoval, a s úsměvem na tváři říkal: „Górny, Górny.“

Po x měsících byla Božstva hotová, nemalá záloha zaplácena a bhaktík ani dospat nemohl, z autobusu vyskočil a pelášil do obchůdku. V dále jen zaslechl stařečka, jak volá „Górny, Górny!“ „Jó, tobě taky pěkný den, pane Górny.“ Ke svému údivu našel Božstva hotová, ale ne sněhobilá, ale spíš měla barvu jarního, blátivého, do hněda zbarveného sněhu. „Co to je?!“ vykřikl bhaktík. A znova. A tak začalo všechno od znova. Měsíce plynuly, autobus, Górny, Górny. A pak tu byla ta nová, krásná, bíle zářící Božstva. Když se však bhakta blížeji podíval, nic než bílou barvu na hnědavých mramorových Božstvech nenašel. Vybuchl jako kamna, jako papíňák, jako bomba, křičel, supěl a nespisovná slova použil.

Leč peníze již zpátky nikdy neviděl. Od nedobrych lidí tedy pelášil, seč mu jen nohy stačily. Doběhl až na roh ulice, posadil se, aby se vydýchal, a ejhle, stařeček vedle něj s napřaženou rukou sedí, směje se a praví, co jiného než to svoje „Górny, Górny“. „Dědo, co to pořád říkáte, nějaké Górny Górny. Já si tu chci jen sednout a vymyslet, co dál. Božstva nemám, peníze už také nemám a dobrého sthápatisi už vůbec ne. To je konec!“ Stařeček odpověděl: „Górny, Górny.“ „Dobrá, teď už mám času kupu, chcete mi, dědo, něco říci, nebo umíte jen jediné slovo?“

„Ne, neumím, chlapče,“ ozvalo od sedícího stařečka. „Jen ti chci celou tu dobu říct, že tvá Božstva na tebe

čekají támhle. Sháníš do svého chrámu Božstva Gour-Nitái, ne? Já Jim jen říkám Górny.“ Bhaktík ani dýchat nemohl. „Celou tu dobu sháním Boha, ale Jeho přítomnost nevnímám, vede mne za ruku, ukazuje mi cestu, a já jezdím tam a zpátky, neslyším, nevidím, jsem já to ale bhaktík!“

A tak sthápatisi zbožného, dobrého charakteru byl bhaktíkovi poslán a ten bez váhání svoje božské dílo započal. Ve dne v noci do kamene bušil, dlabal, dloubal, pak jej brousil, hladil a pulíroval, až se mu ta nejkrásnější Božstva světa pod rukama manifestovala. Opatrně Je zabalil a do země, kde malá farma je, odeslal. No a takhle to nějak bylo.

„Jako kdy se ten oltář už otevře? Matky, už dávno bylo půl. Zase mají zpoždění. Jako s dovolením, já tam byla první. Já ale nevidím. Můžeš laskavě kousek podstoupit. Tak co, má tádž, už? No ještě né, vidíš...“

A v tu chvíli se stal zázrak. Samotný Pán Bůh na tuto malou farmu sestoupil.

Děkujeme Ti za vše, za Tvoji péči a lásku, starost, přízeň, zkoušky i varování, zkrátka za to, že jsi. Spíše, ne, že jsi, ale že jsi nám dovolil vědět, že jsi. Přišel jsi do našich životů, častokrát nezávan, mnohdy nečekaně, jedni Tě hledali, jiní Tě v životě nechtěli, je to ale pro všechny z nás, bez rozdílu, jen Tvá bezpříčinná milost, Tvůj dar, Tvé laskavé objetí, že vidíme směr, že již máme cíl. Najednou máme proč žít. Ať tato farma vždy nese Tvé jméno, kéž Ti můžeme sloužit do posledních chvil, kdy máme ještě sílu, kdy máme ještě dech. Jsi náš a my jsme navěky Tvoji. S láskou, Tvoji věrní služebníci. 🙏

MEDIKA: JÍDLO PRO

Tak nějak musím začít vyprávět, vyprávět příběh, příběh který mě změnil. Oddaní z Londýna organizující Food for All, rozdávání tisíců porcí lahodného prasádam, se rozhodli pomoci na ukrajinsko-polské hranici. Byl už druhý týden války a situace na hranicích byla kritická.

Neváhal jsem a na výzvu, abych se k nim přidal, jsem kývnul jakoby automaticky, nevěda vůbec, co se bude dít, jak dlouho to bude a podobně. Nebyl čas. Komunikace byla minimální, vše se řešilo za pochodu, nebo spíše za jízdy, na polsko-německých hranicích jsem naskočil do dodávky plné surovin a věcí na vaření, ozdobené ještě ohromným hrncem na velkém vozíku. A ozdobený také ohromným nadšením dvou oddaných a podkreslený absencí jakéhokoliv plánu.

„Hej, Lóka, nevíme, kam jedeme a jak to všechno uděláme, ale víme, že tohle je nejlepší místo na světě, kde teďka být, a nejlepší činnost, kterou dělat!“ Jedeme dál, Niti odjíždí mým autem na setkání s dvěma polskými oddanými, kteří se k nám mají přidat a vyřešit to manažerské vákuum, které nás dobrodruhy nasycovalo jemnou extází oslazenou napětím. K našemu úžasu a vděku Pánu se po cestě autem vše jako by samo, ale vlastně tím polským oddaným Dvidžavarou, zařizovalo. Jedeme do Přemyšle, tam budeme spát u jednoho oddaného, vařit budeme v Medice, hraničním městečku, v nádražní budově, starostka se na nás těší a děkuje předem. V autě s Parou je ohromná legrace, smějeme se a těšíme se na dobrodružství, pojedem prý i na Ukrajinu, bude to nádhera. Radost je jako motor, žene nás kupředu, kupředu službě Krišnovi, jedem rozdávat prasádam

VŠECHNY

a těšit Šrílu Prabhupádu, jedem dělat velké věci. Kdybych tehdy věděl, co se bude dít, asi bych se otočil a jel domů. Nevědomost je sladká.

Ale pozor, tohle není ten příběh, ten teprve přijde, vydrž, čtenáři, to hlavní přijde, zkus se prokousat formalitami, popisem, zeměpisem a dějepisem, prosím, nevzdávej to. Příběh přijde za pár řádků.

Ty monology se snažíme propíchnout praktickými otázkami, jako jak si zatopit, kde je koupelna atd. Ve strašné zimě a prachu a špině uléháme. Setkání s ním byla jen předzvěst toho, co nás čeká. Předzvěst toho, že vstupujeme do jiného světa, světa bez příjemných filtrů, světa, kdy iluze se přiznává, že je to iluze, ale zároveň přehodí svůj kouzelný plášť

Přemysl

Do Přemysle, města asi deset kilometrů od hranic, jsme dorazili v noci, seznámili se s dalšími členy výpravy - Dvidžou a jeho ženou Sválakšanou. Bydlení u tohoto oddaného si vůbec nezadá s Bradavicemi z Harryho Pottera. I samotný oddaný mi vyrazí dech. Nic takového jsem v životě neviděl, a to jsem si říkal, že už jsem viděl ledacos. Aristokratický výraz a držení těla, jako by mu patřila půlka Španělska, dlouhý špinavý župan, před sto lety zřejmě hit módních salónů, tričko nesoucí tíhu mohutného pupku vyprávělo příběh o ztracených nadějích a chybějící ženě. Neoholená tvář a ušmudlané rozčuchané vlasy zakrývající věčnosti otlačenou tvář s výrazem Picassa, když zrovna dokončil Slavné Alžířanky. Onéměl jsem, nevím, co říct, promrzlý pokoj s nánosy prachu a napodobeninami uměleckých děl. Krátké monology o svém šlechtném původu, napůl Američan, napůl Polák, zasvěcený nějakým bábou, kdoví odkud.

ušitý ze zmatenosti, rozčarování, nářku a emočního tobogánu, jaký mají v Berlíně.

Jak lístky ve větru

Brzo ráno se ocitáme v Medice, nádražní budovou je bouda, ve které se 30 let neuklízelo, jen se tam přihazovaly další nepotřebné věci. Nevadí, nic nevadí, až na tu strašnou zimu. Uklidíme a venku začneme vařit, krájíme, taháme vodu, mícháme atd., něco, co se bude dít následujících sedm dní. Týmový spirit je na vrcholu. Přibíhají novináři, vidíme první proudy uprchlíků, ženy a děti, kteří nastupují do vlaku, který máme za zády, vojáci, hasiči, ženy, děti, novináři, kameramani, policisté, ženy a děti, policisté, dobrovolníci, atd.

Rozdáváme prasádam vystrašeným ženám a dětem a mladým holkám, naše hlavní cílová skupina. Začíná se vyjevovat ta ohromná míra utrpení, kterou si ti lidé nesou s sebou, děti a ženy bez otců, manželů, bezmocné jak lístky ve větru, jen rychle pryč na bezpečné místo, jen najít klid pro děti, pro sebe.

Aby se dostali na druhou stranu hranice, stojí v mrazu v nekončné frontě beznaděje desítky hodin, den a noc, den a noc, a potom teprve polská strana, s jídlem, teplým pitím a neustále odjíždějícími autobusy a občas i vlaky do utečeneckých center odváží ty bezmocné ženy a děti po tisících. Ženy a děti, které stály den a noc, den a noc ve frontě, v mraze, hladu a strachu.

Bolest a beznaděj je tady všude, je jako kouř, kouř, co leze do očí, nosu, hlavy, srdce. Je to velice emocionální, nikdy jsem nezažil tolik utrpení tak silně vtisknuté do tváří lidí, kteří se hromadí do tichých řad a čekají na cestu pryč, pryč od války, smrti, bezmoci. Je strašná zima a fouká ledový vítr, před kterým se nedá schovat, nedá se ani schovat před tím dnem i nocí pulzujícím lidským zmarem všude okolo. Legrace, vtipy a srandičky proti tomu kouři neštěstí nefungují, po vteřině prasknou jak bublina z bublifuku a my se zase s trpkostí v ústech a slzou v okou obrácíme k té službě, kterou tady máme, jen služba dává útěchu rozervanému srdci. Díky, Krišno, že jsi nás vyzbrojil zralým po-

chopením světa, jinak by nás to tady asi semlelo.

Ananas

Naše kuchyň, nádražní plechová bouda na harampádí neznámého letopočtu, zaskládaná zeleninou, moukou, rýží atd., nám dává pocit jistoty. Kromě spousty věcí přivezených z Anglie je tu i zelenina a suroviny z Polska. Všechno se rychle točí, vaříme v gigantickém hrnci a smažíme cuketové pakory po tisících. Silně mrzne už několikátý den, voda v hrncích je ráno jen kus ledu, dobrodružství zajištěno každý den. Prvně vaříme a sloužíme prasádam těm, co přicházejí k vlakům, pak chodíme přímo do vlaku a rozdáváme kitrí a ovoce, pak zase postavíme náš stůl hned za přechodem hranice a další den se přesouváme na nejlepší místo na rozdávání – je to tam pár set metrů od hraničního přechodu, kde všichni čekají v širokých frontách na autobus. Někdy odjíždí

tři plné autobusy těsně za sebou, někdy se chvíli čeká na další, ale fronta, bez ohledu na to, kolik se naplní autobusů, nemizí. Z drtivé většiny máme, děti, holky, babičky. Tam se rozdává nejlépe. Tam mají chvíli se odtrhnout od své úzkosti, že se nedostanou rychle pryč. Tam je trochu času na prasádam nebo si ho vzít s sebou do tašky. Vždy s velkým díky.

Ale né, ten příběh teprve přijde, promiň čtenáři, že tě takhle zasypávám popisem místa, času a okolností. Už už se blíží ten nadčasový příběh, vydrž.

Hned první den jsem si při vykládání venku všiml jednoho ananasu, jenom jednoho, všechno bylo po bednách, i ovoce jsme kupovali po bednách. Než jsme ráno uvařili kitrí, tak jsme rozdali desítky beden ovoce. Co budem dělat s jedním ananasem?? Poslední den rozdávání, druhý den jsme měli jet do Lvova s pomocí pro oddané, co tam rozdávají prasádam na nádraží pro tisíce

uprchlíků. Poslední den, a ananas stále na polici, najdu odvahu a zeptám se: „Jak je to teda s tím ananasem???”

Osmdesátiletá Olivie

„To nám přinesla jedna velice stará paní do naší kuchyně v Londýně, když jsme ohlásili, že jedeme pomáhat Ukrajině a vařit na hranice,” říká Para. Byla to paní Olivia Green a narodila se v Londýně 7. května 1940. Jako jediná dcera Thomase Greena a Emily Green. Když jí byly 4 roky, její táta se společně s ostatními vojáky vylodil v Normandii, aby zachránil Evropu před fašizmem. Bohužel neměl to štěstí a na pláži v Normadii našel svoji smrt. Olivia vyrůstala bez otce, její matka se už nevdala, ale postarala se o to, aby její dcera měla to nejkrásnější dětství, jaké si jen mohla přát. Celý život pracovala v South London Museum, vychovala 3 děti (vegetariány) – Thomase, Slima a Andersona. Svého

zesnulého chotě, kterého potkala na studiích a prožila s ním vcelku fajn život, pochovala v roce 2021, bylo mu 93 let a nezemřel na covid, ale na zástavu srdce. Když se Olivia dozvěděla, že Food for All London pořádá kampaň na pomoc Ukrajině, neváhala, vydala se sama přes celý Londýn, aby mohla také trochu přispět pro dobrou věc, aby mohla pomoci tam, kde je to potřeba. Dobře vědíc, jaké to je ztratit své blízké ve válce, a s vědomím, že každá pomoc se počítá, a také kvůli svému špatnému zdravotnímu stavu, kdy se opravdu musela hodně přemáhat, aby se dostala až k oddaným do kuchyně, kde zrovna nakládali dodávku, přinesla jenom jeden ananas. Ale přinesla ho s velkou láskou, se svým pří-

během a s vděčností oddaným, že tam jedou pomáhat.

Prasádam vstoupilo do srdcí

Přes půl Evropy vezli oddaní tenhle ananas a on si potom celý týden jen tak seděl na polici na nadraží na polsko-ukrajinských hranicích a nevěděl, co se s ním stane. Když jsem vyslechl tenhle příběh, neváhal jsem ani minutu, rádně jsem jej obětoval a utíkal s ním na hraniční přechod, který byl asi 800 metrů od nás. Dal jsem ho mezi ostatní ovoce, které jsme rozdávali, a netrvalo dlouho a jedna holčička, asi čtyřletá, si na pobídnutí od maminky ten ananas vzala a moc nám poděkovala. Možná ani tahle holčička už nikdy neuvidí svého otce, stejně jako Olivie. Možná ano. Kdo ví, ale pro nás to byla zajímavá tečka za naším týdenním rozdáváním

prasádam. Milostí Šríly Prabhu-pády a jeho laskavosti jsme mohli vstoupit s transcendentálním prasádam do života mnoha lidí, kteří by za normálních okolností jen tak tuto Krišnovu milost nezískali. Prasádam vstoupilo do jejich životních příběhů, do jejich srdcí, a to určitě přinese v nejbližší době nějaký milostivý výsledek.

Olivie mi připomněla Rámájanu, jak všichni stavěli most na Lanku, i ti nejmenší pavoučkové s malými kamínky chtěli pomoci při stavbě mostu pro Pána Rámu, každý chtěl přiložit ruku k dílu. Každý se chtěl účastnit mise lásky. Bylo mi jasné, že výlet do Polska a následně na Ukrajinu mě někam posune, a posunul. Společně s oddanými jsme tady v Čechách založili jidloprovsechny.cz A pokračujeme dál, jdeme do dalších příběhů a do dalších Krišnových plánů s podmíněnými dušemi. Rozdáváme prasádam dál. Prasádam kí džaj! 🙏

PADAYĀTRĀ

„putující festival“

18. 7. - 30. 7. 2022

13 dní svatého jména a společnosti oddaných!

**Registrace od 15. 6. 2022
na www.padayatra.cz**

Předběžná trasa:

Po 18. 7. Český Dub

Út 19. 7. Osečná

St 20. 7. Stráž pod Ralskem

Čt 21. 7. Brniště

Pá 22. 7. Zákupy

So & Ne 23. - 24. 7. Česká Lípa

Po 25. 7. Horní Libchava

Út 26. 7. Volfartice

St 27. 7. Žandov

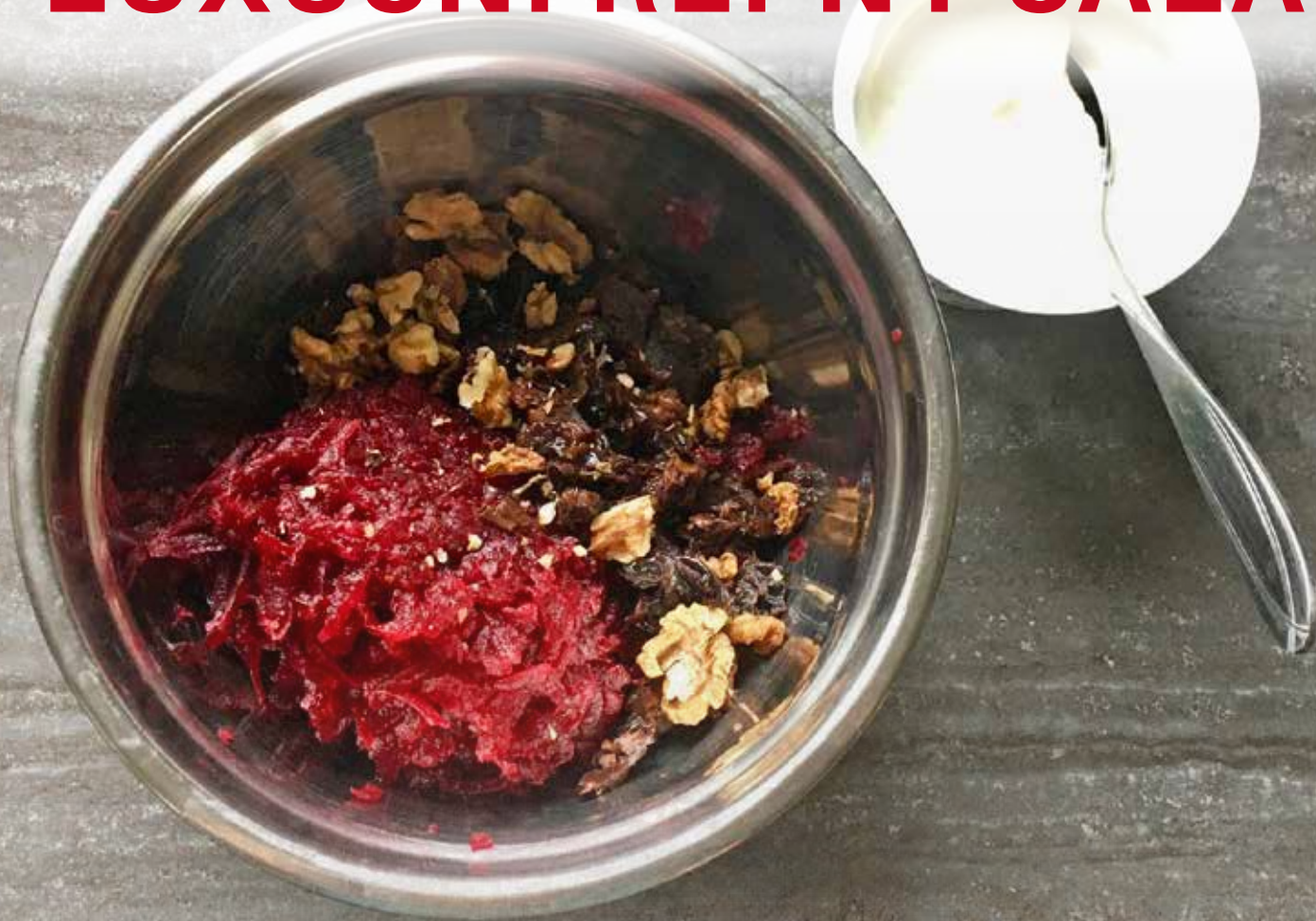
Čt 28. 7. Valteřice

Pá 29. 7. Kravaře

So 30. 7. Úštěk

LUXUSNÍ ŘEPNÝ SALÁT

Červenou řepu vážně nemám ráda, ale v tomto salátu je nejen snesitelná, ale dokonce lahodná! Zkuste ho proto připravit pro Krišnu, jistě Mu bude chutnat!

3 střední červené řepy

300 g kysané smetany nebo tučnějšího bílého jogurtu

½ čajové lžičky soli

¼ čajové lžičky černého nebo bílého pepře

hrst sekaných vlašských ořechů

hrst sušených švestek bez pecky

Řepy uvaříme vcelku do měkka, necháme vychladnout, potom oloupeme a nastroháme nahrubo.

Vmícháme kysanou smetanu nebo jogurt, dochutíme solí a pepřem a přidáme nasekané ořechy a pokrájené sušené švestky. Pokud jsou švestky příliš tvrdé, namočíme je předem ve vodě.

S láskou a oddaností nabídneme Šrí Krišnovi. Nebo alespoň s oddaností, láska přijde časem :)

Džaj prasádam!

Recept poskytla

Kasturi Mañdžari dévi dáśi